

YEAR/LETO 8

DECEMBER — 1978

No. — ŠTEV.36

VZTRAJNA PRIZADEVANJA ZA SLOVENSKO AKADEMIMO

Prvi slovenski akademiki so se pred 40 leti zbrali na glavni skupščini Akademije za znanost in umetnost

V teh dneh mineva 40 let, kar se je dolgotrajni boj slovenskih znanstvenikov in umetnikov za ustanovitev akademije zaključil na prvi glavni skupščini Akademije znanosti i umetnosti v Ljubljani. 12. novembra 1938. leta se je namreč sešlo prvih 18 slovenskih akademikov, pred tem dnem pa je bila prehojena skoraj 20 let dolga pot, na kateri so morali Slovenci dokazovati takratnim jugoslovanskim oblastem, da je za razvoj nacionalne znanosti in umetnosti akademija na Slovenskem potrebna.

Prvi predsednik Akademije je bil Rajko Nahtigal, redni profesor za slovensko filologijo, pobudnik organiziranega znanstvenega dela ob ustanovitvi ljubljanske univerze 1919, leta in prvi dekan filozofske fakultete. Generalni sekretar je bil Gregor Krek, komponist in pravni pisec, načelniki pa v filozofsko-filološko-historijskem razredu Fran Ramovš, Milko Kos, Aleš Ušeničnik, v pravnem Metod Dolenc, v matematično-prirodoslovnem Jovan Hadži in Milan Vidmar ter v umetniškem razredu Fran Sal. Finžgar. Delo je začelo 1939. leta, ko so bili imenovani vsi člani in izdelani pravilniki. Akademija pa je dobila na voljo tudi najete prostore.

Za Rajkom Nahtigalom je 1942. prevzel predsedniško mesto Milan Vidmar, od 1945. do svoje smrti 1950. leta je Slovensko akademijo znanosti in umetnosti vodili France Kidrič, nato dve leti Fran Ramovš. Po njegovi smrti je bil 24 let predsednik Josip Vidmar, 1976. leta pa ga je nasledil Janez Milčinski, ki je predsednik SAZU še sedaj.

Zamisel o ustanovitvi akademije je dobila svojo prvo trdno osnovo z Znanstvenim društvom za humanistične vede, ki je ustrelalo filozofsko-zgodovinskim razredom znanstvenih akademij in je bilo ustanovljeno oktobra 1921. leta. Kasneje so bile v organizacijske priprave vključene še Matica Slovenska, Narodna galerija

in društvo Pravnik. Predvidena je bila sicer akademija s širimi razredi, vendar naj bi bila sprva le dva: filozofsko-filološki-zgodovinski in umetniški; pravni in matematično-prirodoslovni razred naj bi bila odprta šele kasneje, ko bi bile utrjene gospodarske razmere akademije.

Ceprav so bili ustrezni zakonski osnutki predloženi prosvetnemu ministrstvu že prej, pa se do 1929. leta za ustanovitev akademije ni zavzel noben državni organ. Ob tem je bila zavzetost in podpora slovenske javnosti izredno široka, še posebno, ker je tako razpoloženje spodbudila brošura, ki jo je 1927. izdala Narodna galerija in v njej predstavila takrat največjo slovensko kulturno akcijo.

Posebno priložnost so pobudniki videli ob desetletnici ljubljanske univerze in tedanji rektor Milan Vidmar je pri vseh odgovornih oblasteh obudil zanimanje za slovensko akademijo. Poleg drugega je bilo predlaganih tudi dvanajst priznanih znanstvenikov in umetnikov, izmed katerih naj bi prosvetni minister izbral prvišest akademikov. Vsa zamisel je bila še toliko bolj dozorela, ker je nabiralna in propagandna akcija Narodne galerije in Znanstvene

nega društva uspela in se začetnih gmotnih težav ni bilo bati.

O vseh korakih sta bili obveščeni "Srpska kraljevska akademija" v Beogradu in "Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti" v Zagrebu, predložen pa jima je bil tudi podrobni delovni program bodoče slovenske akademije, v katerega so bili med drugimi vključeni: leksikon slovenskega knjižnega jezika, historični in etimološki slovar slovenskega jezika, zbiranje dialektološkega gradiva in lingvistični atlas, ustalitev pravopisa in pravorečja slovenskega knjižnega jezika, kritične izdaje pomembnejših starejših piscev, leksikon slovenskih osebnih in krajevnih imen od VII. stoletja dalje, arheološko, geografsko, geološko, botaniško, zoološko in antropološko proučevanje slovenskega ozemlja, zbiranje etnografskega gradiva v Sloveniji, izdaja slovenskega realnega leksikona ljudskih pesmi z melodijami, bajk, pravljic, pregovorov, izdaja umetnostnih stvaritev in podobno. Odgovore obeh akademij so organizatorji nameravali uporabiti kot dodatno podporo pri prosvetnem ministru, ki ljubljanski akciji ni bil naklonjen.

Kasneje je pripravljalni odbor

KAM ZA PRAZNIKE? — NA TRIGLAV!!!

Na Štefanovo — torek 26. dec. 78
bo na Triglavu tradicionalna zabava s plesom.

Pričetek 4h pop.

Igra ansambel MAVRICA. Vstopnina 3.00 (za člane),
\$4.00 (za ostale)

— — —
Kot zdaj že leta, bomo tudi letos priredili
SILVESTROVANJE POD SOTOROM

Prireditev bo v nedeljo 31. dec. 78.
s pričetkom ob 8h zvečer na Triglavu.

V NOVO LETO BOMO ŠLI Z ZVOKI
"SREBRNIH STRUN"

Imeli bomo dobro domačo postrežbo in novoletno loterijo.
Cena \$5.00 za člane in \$6.00 za ostale.

Vstopnice z rezervacijo (samo proti plačilu vstopnine)
so na razpolago na Triglavu.

DRUŽINSKO SREČO

ZA

B O Z I Č

IN

USPEH ZA LETO 1979

VAM ŽELI

Uredništvo.

program skrčil in ker so organizatorji slutili, da se bo dogovarjanje o ustanovitvi še dolgo vleklo, so skušali ves postopek usmeriti prek društva "Akademija znanosti in umetnosti v Ljubljani", ki naj bi vsebovalo vse zamekete bodoče akademije.

Ob vseh teh in še drugih pravljajnih delih je čas mineval, odgovorov od beograjske in zagrebške akademije ni bilo in tudi sicer so bile razmere zelo neugodne. Leta 1934 je Matica Slovenska izročila pravila društvu "Akademija znanosti in umetnosti v Ljubljani" tedanjemu rektorju univerze Franu Ramovšu, ki naj bi imenoval prvih sedem članov in tako praktično ustanovil akademijo, toda notranjopolitični dogodki so to preprečili. Ramovš je naslednje leto še enkrat poskusil pri prosvetnem ministru, a se zadeva do 1937. leta ni premaknila, ceprav je bilo slovensko javno vzdušje izredno naklonjeno vsej akciji.

Prvi ugoden sklep je sredi tega leta sprejel ministrski svet, ki je odobril denar za pripravljalna dela pri ustanovitvi akademije in ki naj bi v začetku delovala kot društvo. Ustanovni občni zbor društva "Akademija znanosti in umetnosti v Ljubljani" je bil 11. decembra 1937. leta. Člani društva, ki je delovalo do prve glavne skupščine akademije, so pripravili vse ustrezne pravilnike in avgusta 1938 je prosvetno ministrstvo izdalо zakonske uredbe o ustanovitvi Akademije znanosti in umetnosti v Ljubljani.

BRANKO SOSIČ

POZDRAVLJENA ROJAKA

V pondeljek je prisla iz Melbourne v Sydney najboljša slovenska in jugoslovanska teniska igralka, MIMA JAVSOVEC iz Maribora. V Avstraliji je na teniski turneji in ji zelimo pri njenem tekmovanju čim več uspeha. Lepo jo je bilo gledati na televiziјi v torek 5. decembra ko je v odlično premagala svojo nasprotnico iz Švedske.

Mima se je tako v Melbourne kot v Sydneju sesla s številnimi rojaki in upamo, da ji bo ostalo svidenje v lepem spominu.

Na krajšem obisku v Sydneju je tudi IVAN KREFT, cenjeni slovenski publicist, večkratni član parlementa in odbora Slovenske izseljeniške matic. Doma je iz Vidma ob Scavnici (občina Radgona). Vkljub kratkemu obisku ni zamudil prilike za navezavo stikov s tukajnjimi Slovenci.

Mimi in Ivanu je zal, da se ne moreta srecati z večjim številom Slovencev, vendar vam vsem preko našega lista pošiljata najlepše želje za SREČNO LETO 1979.

NOVICE IN ZANIMIVOSTI DOMOVINE

KARAVANŠKI PREDOR

— Med pomembnejše cestne povezave, ki bodo Slovenijo potegnile iz "prometne osame", sodi prav gotovo gradnja karavanškega predora. Nova cesta do sedanje Avstrije bo ustvarila boljšo mednarodno cestno-prometno povezavo zahodne oziroma srednje Evrope prek Jugoslavije z jugozahodno Evropo in Bližnjim in Srednjim vzhodom.

Prizadevanja za gradnjo tega predora segajo že nekaj let nazaj, dandanes pa je projekt že tako daleč, da ga od pričetka gradnje loči le še nekaj formalnosti. Na jugoslovanski strani že preiskujejo teren geologi. Gre še vedno za predpripriprave, saj bodo prva investicijska dela stekla šele na jesen prihodnje leto.

Cena za glavni projekt velja slabih 5,5 milijona dinarjev, skoraj 900 tisoč nemških mark, 17 milijonov avstrijskih šilingov in dobrih 800 tisoč švicarskih frankov. Finančno težo bosta nosili obe države enakovredno: vsaka polovica.

Siser pa bo predor dolg približno 7,6 kilometra. Južni portal leži na višini 625 metrov, severni pa 25 metrov višje. Normalni prečni profil predora bo dopuščal 7,50 metra široko vozišče in 4,70 metra višine. Predor bo Karavanske "predrl" pri Jesenicah na jugoslovanski in Št. Jakobu v Rožu na avstrijski strani.

ZA GLOBALNO ZAŠČITO MANJŠINE V ITALIJI

— Pripradniki slovenske narodne skupnosti v Italiji zadnje čase mnogo razpravljam o globalni zakonski zaščiti, predvsem o poskusih zavreti razvoj v tej smeri in znova ločiti slovensko skupnost na Slovence v tržaški, goriški in videmski pokrajini. Zradi tega so postavili skupno delegacijo Slovencev v Italiji, ki je že zaprosila za sprejem pri predsedniku vlade Andreottiju, predsedniku republike Pertiniju in pri državnih tajnikih vseh strank ustavnega bloka. Delegacija bo zahvalovala, da parlament čimprej odobri zaščitni zakon (enoten), ki mora veljati za vse Slovence v Italiji enako.

POTOČAR V BRITANIJI

— Načelnik generalnega štaba jugoslovanske armade generalpolkovnik Stane Potočar je z jugoslovansko vojaško delegacijo odpotoval v Veliko Britanijo, kjer je gost tamkajšnjih oboroženih sil. Jugoslovanska delegacija obiskuje nekatere enote in ustanove britanske vojske ter se je srečala z visokimi vojaškimi voditelji britanskih oboroženih sil.

JUGOSLOVANSKA MENJAVA

Jugoslovanski izvoz je pretežno usmerjen v evropske države, iz le-teh pa tudi prihaja večina jugoslovanskega uvoza. Lani so zabeležili za nekaj manj kot 95,93 milijarde dinarjev izvoza, od tega ga je na evropske države odpadlo nekaj več kot 69,18 milijarde.

Najpomembnejši evropski (pa tudi siceršnji) kupec je bila Sovjetska zveza, v katero je Jugoslavija izvozila blaga za več kot 20,77 milijarde dinarjev, na drugo mesto pa se je tako v Evropi kot na sploh uvrstila Italija z 12,12 milijarde. Tudi tretji največji kupec je bil iz Evrope: Zvezna republika Nemčija s 7,13 milijarde, medtem ko so bile četrte ZDA s 5,42 milijarde dinarjev, peta Poljska (4,1 milijarde) in šesta Nemška demokratična republika (3,98).

Od skupnega uvoza v vrednosti nekaj manj kot 175,8 milijarde dinarjev pa je na evropske države odpadlo 133,22 milijarde. Najmočnejši dobavitelj je bila Zvezna republika Nemčija (28,68 milijarde dinarjev), sledili pa sta ji Sovjetska zveza (23,74 milijarde) in Italija (18,79 milijarde dinarjev). ZDA so bile tudi kot dobavitelj lani četrte (9,96 milijarde), peta Francija (9,09) in šesti Irak (8,62 milijarde dinarjev).

IZVOZ

Pretežni del — ali, natančneje, dobro polovico — vrednosti vsega jugoslovanskega izvoza predstavlja reproducjski material. Od skupaj 95,927 milijarde dinarjev, kolikor je lani nanesel izvoz iz Jugoslavije, je bilo tega materiala za 48,678 milijarde. Največ vrednosti so predstavljale surovine in izdelki (čez 28 milijard dinarjev) ter gotovi izdelki za reprodukcijo (17,62 milijarde).

Izdelkov za široko potrošnjo je Jugoslavija lani izvozila za nekaj manj kot 27,54 milijarde dinarjev. Največ je navrgla obleka in obutev (8,06 milijarde), medtem ko je Jugoslavija za živila iztržila 6,6 milijarde, za pohištvo 2,99, za tekstil (brez oblačil) 2,18, za pijačo in tobak 1,94 ter za druge izdelke za široko uporabo skupaj nekaj manj kot 4,75 milijarde dinarjev.

UVOD

Najpomembnejšo postavko jugoslovanskega uvoza predstavlja reproducjski material. Le-tega uvaža več kot nanese celotni izvoz. Vrednost lanskega uvoza reproducjskega materiala je tako nanesla skoraj 109,3 milijarde dinarjev.

IAA — VODILNO EVROPSKA CHARTERSKA DRUŽBA

— Slovenski letalski prevoznik Inex Adria Aviopromet (IAA), ki je še pred časom doživljal ekonomsko težave, postaja ena vodilnih evropskih charterških družb. Sodobna flota sedmih letal tipa DC-9 je danes že premajhna, da bi lahko zadostila potrebam in željam vse bolj zahtevnega tržišča. Letala z oznako IAA pa se razen na več progah na domačem nebu uveljavljajo predvsem v tujini, saj skoraj dve tretjini svojega prometa realizirajo na zahodnoevropskem tržišču.

Spodbudne so tudi številke o uspešnosti poslovnosti tega edine-

ga slovenskega zračnega prevoznika. Tako je bila polletna bilanca po dolgem času pozitivna, devetmesečno poslovanje pa že privača dobrih 5 milijonov dinarjev dohodka in takšen nagib, se bo nadaljeval tudi do konca leta. Gledano podrobneje, pomeni to že v devetih mesecih 9345 letov ali 11 odstotkov več kot lani v enakem obdobju, pomeni 14.142 ur letenja ali 16 odstotkov več, doslej pa so prepeljali že 751.-496 potnikov.

Prav zaradi takšnega strmega vzpona si namerava IAA sposoditi že leta 1980 dve letali, oktobra istega leta dobijo novo letalo, leto kasneje pa dve. Gre za nova sodobna letala DC 9-80 s 162 sedeži, ki ustrezajo vse strožjim predpisom o hrupu. Za stara hrupna letala je namreč potrebno odštetiti vse višje letališke pri storjbine, kar seveda draži polete.

V KITAJSKIH KUHINJAH HLADILNIKI "GORENJA"

— V Sloveniji se je mudila delegacija prvih sekretarjev provinc Kitajske. Delegacija si je med drugim ogledala proizvodnjo v tovarni Gorenje ter se sešla na razgovoru s predstavniki Gorenja.

Vodja kitajske delegacije je med drugim omenil, da pri njih poznačajo Gorenje, njegov skokovit razvoj in dejstvo, da se izdelki Gorenja pojavljajo po vsem svetu.

"Ponudili smo, da bi na Kitajskem zgradili tovarno za proizvodnjo hladilnikov z letno zmagljivostjo pol milijona izdelkov. Naša želja pa je, da bi na Kitajskem nastopili s celotnim programom gospodinjskih aparativov in tudi s televizorji," je dejal generalni direktor "Gorenja".

NOVI "ZMAJ"

Po 55 letih se je ljubljanska tovarna baterij Iskra s Šmartinske ceste preselila v nove, enkrat večje prostore v industrijski coni v Stegnah. Skupaj s strojno fakulteto iz Ljubljane gradijo novo linijo za proizvodnjo alkalnih baterij po lastni tehnologiji, za katere vlada veliko zanimanje predvsem v vzhodnih deželah.

POTNI LISTI BODO VELJALI PET LET

— Potni listi in vizumi jugoslovanskih državljanov bodo poslej veljali pet let in ne več dve leti kot doslej.

Podaljšanje veljavnosti potnih listov je ena najvažnejših novosti, ki se napoveduje z bližnjimi spremembami in dopolnitvami zakona o potnih dokumentih jugoslovanskih državljanov. S tem se jugoslovanska praksa izenačuje s tuto in prispeva k uresničenju dolčil sklepne listine konference o evropski varnosti in sodelovanju.

S podaljšanjem veljavnosti potnih listov bo tudi odpadlo odvečno administrativno delo diplomatsko-konzularnih predstavništev v tujini, posebno v državah, kjer začasno živi večje število jugoslovanskih državljanov.

LJUBLJANA BO BOLJ PRIVLAČNO MESTO

— V letu 1977 je prišlo v Ljubljano 347.057 gostov, med njimi je bilo kar 52,8 odstotka domaćih. Skupaj so prenočili 553.317-krat in znova je bilo več kot polovica domaćih gostov. V prvih šestih mesecih letos se je v primerjavi z enakim obdobjem lani število gostov povečalo za 11 odstotkov, število prenočitev pa za 15 odstotkov.

Zanimivo, da je večina gostov poslovnih ljudi, ki se v mestu zadržujejo poprečno po 1,57 dni (čas bivanja, ki je že tako neuoden, se je skrajšal). Kljub temu, pa se je število nočitev od leta 1972 povečevalo po 1,6 odstotka letno, število gostov pa po stopnji 1,8 odstotka. Izkorisnenost hotelskih sob se tako iz leta v leto izboljšuje, a le za račun domaćih gostov. Število tujih gostov se je v tem ozdobju zmanjšalo za 11 odstotkov.

Komite za preskrbo, cene, gostinstvo in turizem, Zavod za družbeni razvoj, Ljubljanska poslovna skupnost za turizem, Ljubljanska turistična zveza naj bi poskrbeli, da se Ljubljana odpre turistom in postane veliko zabavnejša in privlačnejša tudi za njenе prebivalce.

Med srednjoročnimi nalogami je določitev posebnih turističnih predelov v mestu in izdelava programa za njihovo nadaljnjo izgradnjo in pozivitev. Imajo tudi predlog ureditve izletniško-rekreacijskih točk v okolici Ljubljane (upoštevati bi morali tudi že obstoječe načrte). Med srednjoročne naloge sodi izdelava petletnega programa in kongresov.

Za začetek pa nosilce razvoja turizma čakajo naslednje naloge: ustanovitev splošnega turistično-informacijskega biroja, ki bo zbiral in posredoval turistične informacije vse dni v tednu, prav tako bo potrebno prilagoditi poslovni čas trgovin, lokalov, bank itd. širšim družbenim in turističnim interesom.

V turistično-propagandne namene pa bomo v kratkem dobili splošni prospekt Ljubljane in okolice s celovitim prikazom turistične ponudbe, miniature načrt mesta in lepak Ljubljane, specializiran prospekt za tranzitne goste (prikaz prometnega režima, parkirišč itd.), poseben prospekt za poslovne goste in kolegar prireditev.

ŠTIPENDIJE ZA KOROŠKE DIJAKE

Dijaki zadnjega razreda slovenske gimnazije v Celovcu so obiskali proizvodno in trgovsko podjetje Lesnino iz Slovenije. Lesnina poskuša namreč vzpostaviti dolgoročnejše gospodarsko sodelovanje z zamejskimi Slovenci. Zato bodo štipendirali tri dijake slovenske gimnazije in jih na ta način usmerili v to gospodarsko dejavnost. Po končanem študiju bi se ti mladi Slovenci lahko zaposlili v obratih, ki jih bo Lesnina odprla na Koroškem.

LETOS MINEVA ŠESTDESET LET OD UPORA SLOVENSKEGA 17. PEŠPOLKA

Letos maja je minilo 60 let od upora slovenskega 17. pešpolka v Judenburghu na Gornjem Štajerskem. V tem pešpolku so kadar navadnih vojakov sestavljali slovenski fantje, ki so jim rekli tudi Kranjski Janezi in "zibcenarji". Judenburg je bil center za novačenje, urjenje in pošiljanje na bojišče.

Začelo se je pa takote. Mobiliziran je bil zadnji letnik 1900, fantje, stari dobrih 16 ali 17 let. Te je avstrijska vojska izurila in jih organizirala v 12 pehotnih kompanij po 100 mož. Priključili pa so jim tudi povratnike iz ruskega ujetništva. Tem smo rekluti tudi "ruski boljševik". Ti slovenski fantje so služili triletni vojaški rok tik pred vojno in ob začetku vojnega spopada bili glavna udarna moč. V prvih bojih 1914. leta v Galiciji pa so prišli v rusko ujetništvo. Leta 1917 sta Avstria in Rusija sklenili premirje in postavili demarkacijsko črto. Povratnikom so Avstrijci dejali, da se lahko kot civilisti vrnejo domov in da jim ne bo treba več v vojsko. Zaradi dometanja je obljudbam večina nasledila in se vrnila. Na meji pa jih je prevzela vojaška oblast in jim dala šest tednov dopusta; potem so se morali vsi vrneti v vojsko. Priključeni so bili mladim 17-letnim novincem, da bi 12. maja skupaj odrinili na bojišče.

V nedeljo, 11. maja, so bile v mestu gostilne polne teh povratnikov — "starih" vojakov, ki so imeli za sabo sedem let — tri leta vojaščine in štiri leta vojnega ujetništva. Na žalost in jezo, da morajo spet na fronto, so se ga vsi pošteno napili. Ob devetih pa je bila policijska ura. Patrole, to so bili pa v glavnem sami 17-letni novinci, so jih začele priganjati in poditi v vojašnice.

● STRELJANKE KOT NA FRONTI

Takrat se je pa začelo! Povratniki se za patrole sploh niso zmenili. Na ponovno priganjanje se značno razburjati: "Kaj! Vi, smrakovci, nas boste spat podili?" V splošnem prerivanju so novincem pobrali puške in jih po domače povedano "v zadnjice pobracojo". Novinci se ne upajo upirati razdraženim upornikom in raje popustijo. Ti so pa vse bolj nakurenji in že gredo v barake med vojake in začno klicati in vptiti: "Fantje, ala, vstanite, gremo domov!" Kdor ni takoj vstal, jo je dobil s puškinim kopitom, kamorkoli je padlo.

Ena skupina se odcepni in že razbijajo kuhinjo in pisarno. V veliki zmešnjavi začne tudi pokati. Večja skupina se približuje našemu strojnemu gnezdu, ki je na kmečkem skedenju ob robu mesta. Oficirji pa so jih prehiteli. Tako po prvih streljih so pritekli na položaj oddelka. Hitro zapovedo: "Eno strojnico na sredo, eno na cesto proti severu, eno na cesto proti jugu." Položaj strelca zasedeta dva kočevska Nemci in en Ljubljančan. Uporniki se počasi približujejo — stalno v kritju — in začno klicati: "Mašinca z nami, če ne, bomo streljali proti vam!" Ljubljančan ob strojnici

pa nazaj: "Predajte se, če ne strelijam!" In strojnica zareglja. Po novno zaplje in spet — rafal. Med obojestranskim obstrelovanjem je en Kočevar ubit.

Streljanje je trajalo kake pol ure, vse dokler ni pošlo strelivo. Tudi jaz bi bil moral k strojnici, kot pomočnik strelca. Po prvih streljih se hitro oblečem, stečem po stopnicah v hlev, čež dvorišče, preskočim dve ograji in se znajdem v zelenjavnem vrtu, kjer se vležem za zidano ograjo, varen pred kroglama, ki letijo vzporedno z ograjo. Sem pa tako blizu, da slišim ene in druge, ki pozivajo na predajo. Vmes pa ropota kakor na fronti.

● ZMEŠJAVA V SKLADIŠČU

Ko streljanje poneha, premisljujem — kaj pa zdaj? Začelo se je brez pravega vodstva. Lačen sem, da se mi kar želodec obrača. Mahnem jo proti pekarni. Nikjer nobenega peka, kruha pa polne police. Brž pojem štrucco. Nekje najdem vrečo, jo načasem s hlebcem in hitim iskat tovariše. Najdemo se v stranski ulici. "Fantje, kruh!" — in stresem ga kar na cesto. Ko se vsi najedo, zavijemo proti "gros-menaž", vojaškemu skladišču. Tam s sneto sekirico in pet kilogramsko utežjo premagamo ključavnico na težkih železnih vratih. Notri pa kave, moke, sladkorja in masti! Po štirih letih vojnih strahot, vojaške diktature in stradanja kar nismo mogli verjeti, da je vse to res. Naložimo si nahrbnike. V tem pritisnejo civilisti, ki so bili ravno tako lačni kot mi. Na debelo začno nositi iz skladišča. Zatlačijo vrata, trago vreče in zaboje, po tleh je polno stresene moke, sladkorja, politega olja. Pretežkih vreč in zaboljev ne morejo odnesti, pa razbijajo in jih pulijo eden drugemu iz rok. Prava histerična zmešjava! Smešno je videti lastnika kina, ko hiti s stokilsko vrečo moke na hrbitu, pa se sredi trga zvali po tleh.

Mi smo odšli še enkrat v pekarno in si naložili kruha. Ko smo šli obloženi s kruhom po mestu, so nas meščani prosili: "Kruha, prosimo, kruha!" Zanimivo, iznenada so Judenburžani znali slovensko. Pa smo ga jim metali kar skozi okna in tudi v prvo nadstropje. Pojavila se je skupina meščanov, in nas prosila, naj bi šli razbiti vrata v glavno skladišče, kjer je bilo veliko hrane, ki so jo ljudem delili na karte. Začenjal se je splošni nered in pravi živžav. Kranjski Janezi smo med drugim vzlikali: "Živila Jugoslavija!"

S kolegom Borcem iz Homca sva se ločila od skupine in odšla proti železniški postaji. Tam se nama je ponudil prizor, ki se ga še danes živo spominjam. Skupina naših "boljševikov" je uničevala postajno poslopje. Razbijali so vse od kraja, kar jim je prišlo pod roke. Tudi sliki samega presvetlega cesarja niso prizanesli. Dobila je udarec s puško in v trenutku je bila razbita in raztrgana. Vse to razbijanje in uničevanje je še naju tako prevzelo, da nisva ostala križem rok, am-

UPORA SLOVENSKEGA 17. PEŠPOLKA

pak sva vneto sodelovala. V pričlju postaje ni ostala niti ena šipa cela.

Vrnila sva se v mesto in se dobla z našo skupino. Šli smo v gostilno. Tam pa niso vedeli ali pa niso hoteli vedeti, kaj se dogaja. Naročili smo štefanina, s seboj smo imeli sladkor, pa smo poprosili gostilničarko, da nam ga je skuhala. Postajali smo veseli, saj smo vso preostalo noč "dolivali".

Šlo je že proti jutru. Pri mizi nas je bilo devet. Vsi stari vojaki, poznali smo strahote vojne in prvih bojnih črt. Imeli smo za sabo po tri leta tirolske fronte. Kljub temu da smo bili vsi malo "v rožkah", smo začeli resno presojati — kam pa zdaj? Drug drugemu smo dajali korajžo. Vsi pa smo bili enotnega mnenja, da upor brez vodstva ne more uspeti in da nas bodo, če nas ujamejo na begu, vse od kraja postrelili. Odločili smo se in jo mahnili proti domu. S sabo smo imeli nekaj nahrbtnikov, ki smo jih v skladisih napolnili s hrano.

Pred Boštjanovo Hišo

Prvo vas, Št. Peter, smo obšli. Ustavliali smo se na samotnih kmetijah in tam prosili, da so nam kaj malega skuhal in dali prenočišče. Ljudje so bili zelo prijazni. Posebno zanimivo pa je to, da sta v kraju "Brikel", ki je kakih 20 km nad St. Vidom, oba stara, mož in žena, znala slovensko.

● KAZENSKO PRESTAVLJENI

Tretji dan, ko smo bili že daleč od Judenburgha in veseli, da nam gre kar po sreči, pa nas ujame patrola. Bili smo izdani. Obkoljena je bila cela vas. Pobrali so nam dokumente in nas "bajonetlauf" poslali nazaj v judenburške vojašnice. Tam so nas imeli hudo zastražene. Tudi na stranišču je stal stražar. Prišlo je šest vojaških sodnikov. Na dolgo in široko so nas zasliševali. Na vsak način so hoteli vedeti, kaj smo takrat mislili, ko se je upor začel? Vsi smo enotno odgovarjali: "V skladischa smo vdirali, ker smo bili lačni. Dolgo se je vleklo, hudo so nas prijeli, trda nam je predla, vendar

in se ustavili na bregu ob robu gozda. Tam smo pomalicali, sedeli na soncu in se greli. Ob enajstih pa je pripeljal vlak. Iz njega so se vsuli madžarski vojaki in napravili fronto proti Judenburghu. Mi pa vsi veseli, da smo izven obkoljenega kroga.

Drugi dan, 12. maja, so po obsođbi na naglem sodišču ustrelili šest vojakov. Hafnerja sem osebno poznal. Menda je rekel: "Fantje, če smo začeli, ne bomo odnehal." Pozneje smo zvedeli, da je prišlo osebno cesarjevo povleje, da ne smejo nobenega več ustreliti.

Mi smo čez dan počivali in se skrivali, ponoči pa hodili naprej. Izogibali smo se cest in naselij ter raje hodili ob robu gozdov. — ostali smo živi!

Po nekajtedenskih strogih disciplinskih ukrepov in podaljšani policijski uri se je počasi le umirilo. Najbolj sumljive so imeli že zaprte, vsi drugi pa so bili deležni temeljitih vaj. Toda prvi večer, ko smo spet dobili prost izhod, so se v gostilni naši in Madžari stepili.

Po dveh mesecih so upornike razporedili v 12 "marškompanij" po 100 mož in jih v "maršbataljonu" poslali kazensko nazaj k regimentu na tirolske fronte. Nekej nas je pa ostalo "v kadru", to je v zaledju, vendar smo bili tudi mi kazensko prestavljeni v Italijo, v Tolmezzo. Eni in drugi pa smo iz Judenburgha odšli brez orožja. Kar so nas poslali v Tolmezzo, smo skusili še hujšo vojno lakoto, kot je bila prej. Tam smo zvedeli tudi za upor 7. lovskega bataljona, ki je bil nastanjen v mestu Murau in Radgoni.

Za petdesetletnico smo bili udeleženci upora na izletu v Judenburghu. Takrat nas je bilo za šest avtobusov. Letos pa se doslej še nihče ni spomnil na organizacijo izleta ob 60-letnici judenburškega upora.

Alojz Cerar

Med voditelji vojaškega upora proti Avstriji je bil tudi Boštjan Olip iz Radovljice. Pokojni Boštjan je širil ideje Majniške in Krfske deklaracije med vojaki v "rajni" Avstro-Ogerski monarhiji in nagovarjal vojaštvo k oborenemu uporu. Sokolsko društvo v Radovljici mu je na njegovo rojstno hišo vzdalo spominsko ploščo, na kateri piše:

V spomin bratu mučeniku
BOŠTJANU OLIPU
rojenemu v tej hiši 20.1.1892
ustreljenemu po avstrijskih
krvnikih 20.5.1918
v Murau radi upora.
Sokolsko društvo Radovljica

V drugi svetovni vojni so člani Sokola skrili spominsko ploščo, da je ne bi Nemci uničili. Ploščo so obnovili in ponovno vzdali v Boštjanovo rojstno hišo leta 1958. In tako ima zdaj plošča še dodatni napis:

Obnovljeno 1958
Mestni odbor Zveze borcev
NOB Radovljica.

Gornje podatke in sliko nam je oskrbel Boštjanov sorodnik, dr. RATKO OLIP, živeč v Sydneju, za kar se mu najlepše zahvaljujemo.

PLAMEN OPTIMIZMA IZ GORENJA

(Velenjski orjak je kupil zahodnonemško tovarno televizorjev)

"Gorenje kupuje zahodnonemško tovarno" je avgusta udarilo kot strela z jasnega. In zdaj se je ta napovel uresničila: Jugoslavija poslej nima več v ZR Nemčiji samo delavcev na začasnom delu, temveč tudi svojo tovarno, ki zaposluje domače delavce, pa tudi precej zdomcev.

Gre za tovarno televizorjev in zvočnih aparatov Koerting iz Grassau na Bavarskem.

Korak Gorenja je bil gotovo presenečenje prve vrste, v tujini so ob novici bolj osupnili kakor takrat, ko so Arabci s petroodlarji kupovali akcije Kruppa in Mercedesa. Na Zahodu so vzdeali orjaku iz Velenja ime: prva jugoslovanska multinacionalna družba — kar je seveda zgrešeno. Stvar je nekoliko drugačna.

Najprej je treba v zvezi z vsem tem povedati nekaj temeljnih resnic, podatkov, ki bodo potezo iz Velenja — pa naj gre še za take pomisleke, na koncu vendarle orisali kot logičen korak razvoja takega podjetja.

Prvo dejstvo je namreč, da je Gorenje, potem ko je pred dve ma desetletjema in pol v vasi Gorenje začelo z vsega 11 delavci, v vseh naslednjih letih postalorjaška delovna organizacija, ki zaposluje danes že skoraj 20.000 delavcev. Za letos načrtujejo (zdržano podjetje) skupaj 13,5 milijard novih dinarjev bruto produkta in skoraj 3,5 milijarde novih dinarjev dohodka. Potem: za naslednje leto predvidevajo rast prihodka za celih 32 odstotkov. Če k temu dodamo še resnico, da zavzemajo izdelki Gorenja v Jugoslaviji izredno visok odstotek (69 odstotkov vseh štedilnikov, 54 (majhnih) oziroma 77 odstotkov vseh hladilnikov, 65 odstotkov pralnih strojev, 46 odstotkov televizorjev), vidimo, da gre resnično za industrijski gigant, ki postaja svetovno zanimiv pojem. Vrednost izvoza iz Gorenja znaša že zdaj približno dve milijardi dinarjev, za leto 1985 pa predvidevajo celo številko 9 milijard dinarjev, kar bo več kot danes izvozi vse slovensko gospodarstvo.

PETNAJST TOVARN V TUJINI

Poleg tega bo imelo Gorenje čez nekaj let že 15 lastnih tovarn v tujini, doma pa gradi ali pa bo zgradil v naslednjih dveh letih nadaljnih 12 tovarn.

Omeniti je treba tudi, da je imel velenjski orjak pred nakurom Koertinga že podjetja v Nigriji, Avstraliji, Grčiji, Skandinaviji in v Avstriji.

Z vsem tem se je velika organizacija približala po obsegu proizvodnje, pa tudi po kvaliteti, evropskemu vrhu in postala pojem v svetovnem gospodarstvu. Nič čudnega, če je že pred leti postal domače tržišče tako hitro rastočemu velikanu pretesno. V Gorenju so že dolgo mnenja, da je treba samo naprej, sicer propadeš — tak naj bi bil zakon ekonomike. Brez nenehne rasti ni mogoče prodirati na svetovna tržišča, tako prodiranje pa je za naše jugoslovansko gospodarstvo

nujnost — so trdno prepričani vodilni ljudje v Gorenju.

No in tak korak v tem produžanju je seveda tudi nakup zahodnonemškega Koertinga. Kaj je pravzaprav Koerting? To je stara, po kvaliteti svojih izdelkov ugledna nemška firma, ki je bila ustanovljena leta 1889 v Leipzigu. Že leta 1923 je izdelovala radijske aparate in si z njimi kar tudi z drugimi zvočnimi aparatami pridobila najvišji možen ugled. Med drugim so ji dali urediti zvočno opremo za berlinsko olimpiado.

Toda pred 25 leti je šla firma prvič v stečaj. Pod prisilnim upraviteljem, nekim Boemom, se je sicer okreplila in ustvarjala letno že za 360 milijonov mark prometa. Ko pa so firmo prevzeli sinovi, je sledil nagel padec, ki se je končal s popolno ustavljivo delo v tovarni. Tu je zdaj treba omeniti, da se je Gorenje leta 1970 prvič povezalo s Koertingom in kupilo od firme licenco za proizvodnjo črno-belih televizorjev, nato pa še licenco za proizvodnjo barvnih televizorjev. S tem se je morda zapletlo, pa tudi zadolžilo pri Koertingu, s čimer je kakor je moč le ugibati, prevzelo tudi delno soodgovornost nad nadaljnjo usodo firme. Ta usoda je znana: ker je pod Boemovini sinovi postala firma nekako družinska firma, ni več po zahodnonemških zakonih mogla najemati kreditov za prodajo izdelkov.

Poleg tega je imela tudi smolo, da je prodajala prek nekaterih trgovskih hiš, ki so jih "pospravile" večje firme in začele "forsirati druge svoje konkurenčne tovarne na področju elektronike". To in še nekaj mučnih okoliščin je privedlo na koncu do licitacijske prodaje podjetja. Za firmo so se potegovali Japonci, Američani in Jugoslovani. Toda deželna vlada je na koncu soglasno sklenila, da dobi firmo Gorenje, ker so "Jugoslovani ljubi in prijetnejši kakor druga dva kandidata". Pri tem je bila izražena tudi misel: "Zakaj ne bi enkrat prišel v ZR Nemčijo tudi jugoslovanski kapital — zakaj je bilo doslej vedno ravno narobe?"

In nato so si dogodki sledili malodane z vrtoglavim naglico, ki ni več dopuščala umika. Deželna vlada je dala podporo v znesku 5 milijonov mark, lokalni zavod za zaposlovanje pa še nadaljnja dva milijona mark. Jugobanka je zavarovala kredite. In 1.9. letos je Gorenje tudi uradno postaloslastnik tovarne Koerting.

"Koerting pomeni v elektronički vrhuncu kvalitete", zagotavlja jo ljudje iz Gorenja. In še: "Nekateri tudi menijo, da imajo Koertingovi televizorji celo boljšo sliko od Grundigovih. Koerting je nadalje prvi uvedel najsodobnejši modularni sistem in sistem platin v svojih televizijskih aparatih, kar pomeni, da je popravilo televizorja nadvse preprosto."

In kako so reagirale konkurenčne firme v ZR Nemčiji?

Grundig: "Spoštujemo Gorenje in vemo, da bodo uspeli."

Drugi so ugotavljalci: "Vsaka

delovna organizacija, ki dobi ime Gorenje, dela po tem brez izgub."

Dejstvo pa je: nobena delovna organizacija Gorenja v zadnjih letih ni imela niti dinarja izgube.

"Zavedamo se odgovornosti do vseh naših delavcev, ki so dali denar za ta nakup," pravi novi glavni direktor Gorenja-Koertinga Electronic GmbH, kakor se firma po novem imenuje, inž. Oskar Pistor, ki je povedal tudi nekaj o bodočnosti te Gorenjeve tovarne v Zahodni Nemčiji.

"Naš proizvodni program je v naslednjem letu 172.000 barvnih televizorjev in 35.000 stereo naprav, poleg tega bomo izdelovali tudi naprave za učenje jezikov. V letu 1979 načrtujemo za 216 milijonov mark prometa, v letu 1985 pa že 750 milijonov mark brutoprodukta. Uvajamo popolnoma novo paleto proizvodov ter boljši delovni postopek in boljše dohodke za približno 1200 zaposlenih. Od tega je že zdaj zaposlenih v Gorenju-Koertingu 185 Ju-

goslovanov, ki so na začasnom delu v tem kraju."

Ali bo Gorenje izvažalo izdelke iz Grassana tudi na jugoslovanski trg?

Na to odgovarja Oskar Pistor: "Ne, teh izdelkov ne bo mogoče kupovati na jugoslovanskem tržišču, pač pa bo že prihodnje leto Gorenje v domovini izdelovalo popolnoma enake televizorje kot v bavarski tovarni."

V razvojnem teamu je 72 vrhunskih izvedencev, ki firme ob razsulu niso zapustili, od tega tudi 7 Jugoslovanov. Toda na pomič prihaja v Grassau še 30 izvedencev iz Gorenja, ki so dobili posebno dovoljenje deželne vlade. To je tisti izvoz jugoslovanskega know-howa, znanja, o katerem zadnje čase veliko govorimo. Druge jugoslovanske delavce bodo v Grassau še zaposlovali, vendar samo tiste, ki že imajo delovni vizum (novih delovnih vizumov v ZRN že nekaj časa ne dajejo več, razen delavcem, ki prihajajo iz dežel EGS).

STAROSTA SLOVENSKIH LOVCEV

V oktobru so imeli v lovski družini Medvode veliko slavje. Jubilant je bil tak kot vedno: namejan, šegavih oči, vedno pripravljen, da razdre kakšno krepko. Kot da sta mu življenje v naravi, neločljiva povezanost z gozdovi in polji lovišč odpisala dvajset, trideset let! Lenart Zupan-Jelovčan je praznoval 24. oktobra 90. letnico rojstva. Da, jubilant, starosta slovenskih lovcov, je bil rojen, kot sam pravi, "tistega leta, ko je bila spredaj enica, za njo pa tri osmice".

Rodil se je v Kropi v revni kovački rodbini. V tistem času je bila revščina Kroparjev na višku. Oče je bil izučen žebljar, z desetnim delom na dan je zaslužil bore malo za svojo petčlansko družino. Ves prosti čas pa je porabil za lov oziroma lovsko čuvajsko službo.

Mali Lenart je po dokončani osnovni šoli in dveletni nadaljevalni obrtni šoli moral prijeti za kladivo, da je pomagal družini do večjega kosa vsakdanjega kruha.

"Lovsko kri sem podedoval," pripoveduje Lenart Zupan, "saj me je oče že kot otroka vodil s sabo v jelovške gozdove ter mi razkazoval lepote narave in lova. Z 18. letom sem že bil zakonit lovec z lastno puško in lovskimi pravicami..."

Tako je Lenart Zupan danes edini še živeči član Slovenskega lovskega društva, ki so ga slovenski lovci ustanovili leta 1907 v bran proti nemški lovski organizaciji na naših tleh.

"Moja prva puška je bila lancaster," se spominja jubilant. "Bila je že na patroni. No, z njo bi se skoraj ubil. Čakal sem zajca, pa je prišla lisica. Nisem je dobro zadel, pa sem jo hotel pokončati s kopitom puške. Pri udarcu se je puška sprožila in snop šiber je — k sreči — šinil pod pazduhu. No, lisico sem pa vseeno prinesel domov!"

Leta 1914 je odšel za delom in boljšim kruhom od doma. Postal je deželni dacar na Bledu, nato

pa so se vrstile službe v Borovnici, Starem trgu pri Ložu in v Loškem potoku. Razen na Bledu se je povsod takoj pridružil zeleni bartovščini. Leta 1922 je bil službeno premeščen v Ljubljano, leta 1925 je dobil službo na mestni upravi. Po 27 letih službe na mestni upravi je bil leta 1951 upokojen. "V glavnem sem opravljal tajniške posle. V vseh 27 letih v tej službi, kjer so uradniki ocenjevali vsako leto, sem vedno dobival oceno odlično."

Leta 1952 je Lenart honorarno prevzel nadzorno službo lovišča Ljubljansko polje — Rožnik in to delo opravljal vse to leta 1967.

Leta 1946 je bil Lenart Zupan soustanovitelj lovskega društva Medvode, kjer je lovil že pred vojno. Tajniške posle je vodil enajst let. Že leta 1922 se je začel ukvarjati tudi s pisanjem o lovskih dogodivščinah — tako v prozi kot v verzih.

Dolgoletno udejstovanje v lovstvu in kinologiji seveda ni minilo brez raznih odlikovanj. Tako ima Lenart Zupan red za lovskie zasluge I. in II. stopnje, plaketo revije Lovec I. stopnje, Zlatorogovo plaketo, znak za kinoloske zasluge (bronast, srebrin in zlat), zlato plaketo kluba ljubiteljev ptičarjev pa vrsto drugih priznanj.

Nevelika postava na starem kolesu, to je podoba lovca Lenarta, ki se je marsikom vtisnila v spomin, ko ga je srečeval in še srečuje na Ljubljanskem polju.

Kolo je staro 65 let: "Dobro se spomnim, da sem ga kupil leta 1914 za prvi maj. Za kolo sem dal 103 krone, eno mesečno plačo. Lep del Slovenije sva prevozila z mojim železnim konjičkom..." obuja spomine naš jubilant.

Psov zdaj že kakšnih deset let nima več, prej pa jih je vzrejal in šolal. Žena Zvonka, ki sicer pravi, da je "stara kot zemlja", v resnici pa svojih let prav nič bolj ne kaže kot mož, se hu-

domušno pritoži: "Saj je prav, da je pustil pse. Skrb zanje je bila namreč v glavnem na mojih ramanjih..."

Najljubši lov je Lenartu že dolga desetletja lov na jerebe na klic. Sam tudi izdeluje imenitne piščalke za lov na jerebe, lisice in srnjake.

"Sedaj hodim na jerebe s sionom Kajom. Jereba ne slišim več, sin ga pa zasliši na tri kilometre..."

Zadnjega jereba je Lenart uplenil predlanskim. Tudi sicer še pridno hodi na lov v lovišča medvodške družine. Zadnjega srnjaka je ustrelil pred štirimi leti. Za svojo sedemdesetletnico pa je uplenil srnjaka, ki mu je samo poltočke manjkalo za zlato medaljo.

"Najhitreje so šla prva leta lovskega staža," pravi Zupan.

"Najpočasnej pa so tekla leta med drugo vojno, posebno zadnji dve leti, ko je bila žena v taborišču Ravensbrueck. Z ženo sva se že leta 1941 vključila v osvobodilno fronto. Iz taborišča se je vrnila julija 1945, tehtala je 33 kilogramov.

Lenart Zupan je svojo devetdesetletnico dočakal čil in zdrav. O svojem zdravstvenem počutju pravi: "Revme za zdaj še ne poznam. Edino ponoči imam suha usta, to pa je posledica tablet, ki jih jemljam za živce. Lani sem bil na kompletni preiskavi in vse organsko je bilo b.p. Le živci so me dajali."

Na koncu pa še Lenartov "receipt" za tako dolgo življenje: "Zmernost pri jedi, malo pit, nič kadit, po naravi veliko hodit, ljubit pa — dokler gre!"

KONGRES SLOVENSKIH SINDIKATOV

MARIBOR — Tu se je s prvo sejo novega vodstva republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije ter s sklepno oceno predsednika Vinka Hafnerja končal 9. kongres slovenskih sindikatov, na katerem je poleg številnih gostov in predstavnikov tujih sindikalnih organizacij sodelovalo 448 delegatov.

Za predsednika republiškega sveta je bil izvoljen Vinko Hafner, za podpredsednika Miran Potrč in za sekretarja sekretariata predsedstva Ivan Godec. Na prvi seji so izvolili 25-člansko predsedstvo.

"Naš kongres je bil resničen delovni dogovor v sindikatih organiziranih slovenskih delavcev," je v sklepni besedi poudaril predsednik republiškega sveta Vinko Hafner. Kongres je bil tudi pomembna politična manifestacija, najbolj pomembno pa bo zdaj uresničiti sklepe, ki smo jih sprejeli, je nadaljeval govornik. Na kongresu je v celoti prišla do izraza težnja, da naj bomo konkretni, zavzeti in uporni pri urešnjevanju življenjskih interesov delavcev — od majhnih do globalnih, kot so samoupravljanje in učinkovito gospodarjenje. Kongresni sklepi so trdna podlaga, v naših prizadevanjih, da delavec postane resnični gospodar svojega dela.

Attractive Mountain Chains

Slovenia is in the westernmost part of the Socialist Republic of Yugoslavia, and it borders on Italy, Austria and Hungary. It extends over an area of more than 20,000 sq. km. The greater part of Slovenia consists of the mountain chains of the Alps. To the southwest, Slovenia borders on the Adriatic Sea and has a coastline of only 42 km. Western and southern parts of Slovenia belong to the Dinara mountain system, mostly consisting of the rocky Karst.

The most important river in Slovenia is the river Sava, formed by two streams which rise from springs in the Julian Alps, and flows down towards Belgrade, where it joins the Danube, now as a broad river. The Drava and the Mura rivers come from the neighbouring Austria. The main tributaries are: Ljubljana, Savinja, Krka, Sotla and Kolpa. The most attractive sights of Slovenia, however, are the Alpine lakes — especially the Bled and Bohinje lakes.

In the region of the rocky Karst the periodically rising and sinking Cerkniško Lake represents a rare natural phenomenon. Along the coast Slovenia has a Mediterranean climate, while in the interior of the country prevails a continental climate. In January the temperature along the coast reaches up to 5°C above zero and in the interior of the country around 2°C below zero. In July the temperature along the coast rises sometimes to more than 23°C above zero and around 19°C in the interior of the country.

Numerous cultural and historical monuments can be found in the territory of Slovenia, some of them dating from the earliest periods of history. With its countless contrasts, Slovenia is exceptionally attractive as a tourist country. Tourists are equipped for tourism, as there are the Alpine area, the Karst region and the coastal area. However, a growing interest is shown by tourists for those parts in the east and the northeast of Slovenia, where most of the well-known spas are situated, in particular — Rogaška Slatina, Dobrna and Slatina Radenci.

Owing to its beautiful Alpine lake and the old castle, Bled has been well-known as a pleasant tourist resort for more than 80 years. The romantic Rohinj Lake attracts those tourists who find pleasure in quiet and peaceful surroundings. The Triglav massif (the highest peak in Yugoslavia 2863 meters) with its 7 lakes, has become a meeting place for hundreds of mountaineers.

Kranjska Gora (810 m) with its surroundings in a famous climatic resort during the summer; while in winter, it changes into one of the most beautiful Slovenian winter sports centres. In the close vicinity there is Planica with its gigantic ski-jump, the first of this size built in the world (1934). Untouched natural scenery and beauty are to be found

in the Trenta and Soča valleys (tourist centre is Bovec). Logarska Dolina (Valley) is undoubtedly the most frequently visited part of the Kamnik Alps.

In the northwest there is the Pohorje Highland. In a few hours, a tourist can travel from the Alpine part to the region of the rocky Karst where the fantastic world of underground caves can be seen. The most famous in the world, however, in the Postojna Cave (visited by more than 300,000 tourists every year), with its majestic ornaments of stalagmites and stalactites. The Škocjan Cave, near Divača, offers splendid sights of nature's architecture in the underground world of caves.

Cerkniško Lake, periodically rising and sinking, is another natural phenomenon. Pridjamski Grad, dating from the Middle Ages, towers as a rare monumental relic built into the rocks of a hill. At Lipica, near Sežana, it is worth seeing the famous stud-farm, where Lipica — horses have been bred for more than 400 years.

Along the Slovenian coast line there are many attractive seaside summer resorts: Portorož (with a lovely beach, warm sea-water baths, hot curative mud poultices, therapeutic treatment); Ankaran with its long sandy beach, and such typical small seaside towns as Koper, Piran, Izola etc. with their monuments of splendid architecture of former periods. A large number of visitors come to Slovenia to enjoy sport hunting and angling.

In the mountain ranges of the Karavanke, the Julian and Kamnik Alps there are rich game reserves (chamois, deer, red deer, woodcocks etc.). The area around the river Mura abounds in small game (pheasants, quails etc., hares and other game). The Alpine rivers of Slovenia: Radovna, Sava, Krka, Savinja, as well as the Bohinje lake abound in famous varieties of trout. At the same time, they all offer good opportunities for sports fishing. The trout from the river Soča is particularly appreciated.

Slovenia has a well-developed network of modern roads which make travel easy, fast and comfortable. Petrol stations and motor car service and repair workshops can be easily found along most of the highways. Up-to-date motels are built or are under construction on all the more important points along the highways. Slovenia also has a very good network of motor coach and bus lines, connecting the towns with all important tourist resorts in the country and abroad.

The recently built airport at Brnik near Ljubljana is suitable for all types of aircrafts. Quite a number of cable car lines have been built in the course of the past few years (Pohorje, Vitranc near Kranjska Gora, Krvavec, Vogel, Velika Planina near Kamnik, etc.).

NOCOJ LJUBEZEN GOVORI...

Prišla je zopet Sveta noč, enaka kot tedaj pred leti; nocoj nam zopet kot nekoč nam luč v odprta srca sveti.

Ljubezen trka na srce in kliče v Svetu noč: Odprite! Nocoj utihne naj gorje in slavospevi zadonite.

Umakne naj se že bolest, spočijejo pod križem rame, ljubezen rajska blagovest naj zopet širni svet objame.

Sovraštvu naj se ohladi, izgine v globočine tema, nocoj ljubezen govori in greje nas iz Betlehema.

ŽELIM

Želim, da nikoli ne bilo bi vojne, želim, da bi vedno cvetela pomlad, želim, da nikoli ne bi trepetali v strahu in da bi vsakdo bil vsakomur brat

Želim, da sonce svobode nam sije, da polja za vse kruha rode, želim, da enotnost med nami vzkljije, da letala na nebu mirno lete.

Želim, da mir vlada po vsem svetu, da se srca in duše zligejo v eno, da je sreča vedno v razcvetu za vse ljudi širom po svetu.

Tourism in Slovenia has a more than a hundred - old tradition.

Ljubljana is the political, economic, cultural and administrative centre of the Socialist Republic of Slovenia. Ljubljana is an important traffic junction.

Situated on the banks of the Ljubljanica river, the town and its beautiful surroundings are dominated by a medieval fortress. The town appeared on the historical stage in the Roman period, under the name of Emona. Many cultural-historical monuments and buildings have been preserved from Roman times and from later periods.

Pleasant walks can be enjoyed along the Ljubljanica river and in spacious Tivoli park. Ljubljana is also a starting point of many excursions and trips all over Slovenia. The most interesting, however, are excursions to numerous recreation centres of Medno, Medvode and Zbilje.

Postojna Cave — Fascinating Natural Sight

The confluence of the rivers Sava and Ljubljanica and the Zbiljsko Lake offer excellent opportunities for swimming and bathing. Pleasant walks can be taken to the nearby old Castle (Grad), to Šmartna Gora (667 m) with its interesting baroque church; and longer excursions to Bled, Otočac on the river Krka, the Postojna Cave.

For more than 140 years the Postojna Cave is accessible to millions of visitors from all over the world. The subterranean river Pivka flows through the Cave, and living in its waters is a unique amphibian — the "human fish" (*proteus anquineus*). The Cave is magnificently illuminated and a small electric train enables the visitors to make a trip through the interior of this natural beauty.

The Cave is majestic and resplendent with thin wonderful harmony and thickness of stalagmites and stalactites forming splendid columns, curtains and other cave ornaments glittering with tiny sparks of crystals and in endless rainbow of colours making the Cave a fascinating natural sight.

Postojna itself is a very old settlement, the origins of which go back to Roman times when it was strong, fortified place. According to some excavations it is supposed that already cave men lived in the cave, while well-preserved inscriptions on the walls (the oldest inscription dates from 1213) testify to the fact that the Cave was already visited in the 13th and the 14th centuries.

Te first explorations of the interior of the Cave started at the end of the 18th century; while most of its present halls had been discovered in 1818. However, there are some parts of the Cave which are still not accessible to the visitors. The most interesting parts of the Cave are the Crystal Hall and the Concert Hall. The latter covers an area of 3000 sq. meters and can seat more than 10,000 visitors. During the season many concerts are held there.

MARTINOVO POBRALO DOVOLJENJA

— Ob letošnjem prazniku mošta in vina Martinovem so delavci UJV Maribor, ki skrbijo za varnost prometa, pripravili posebno akcijo, v kateri so poostriili nadzor nad vinjenimi vozniki na cestah mariborskega območja. V tej preventivni prometni akciji so ustavili več sto voznikov, in jih preizkusili z alkotestom. Med njimi so ugotovili kar 72 vinjenih voznikov, ki so tokrat bolj spoštovali praznik vina kot pa prometne predpise. Štiriinpetdesetim voznikom so delavci prometne milice Maribor zaradi vinjenosti odvzeli vozniško dovoljenje, 18 primerov pa je bilo takih, kjer vozniki vozniškega dovoljenja niso potrebovali. Šlo je namreč za kolesarje in mopediste. Tudi sicer je bila ta akcija zelo uspešna, saj se je v tem času, ko je tekla, prijetilo na mariborskem območju malo prometnih nesreč. D.P.

SLOVENSKI STENSKI KOLEDAR 1979

Lahko naročite pri "Triglavu". Cena \$2.00. Na razpolago bo tudi pri raznih slovenskih organizacijah širom Avstralije.

Naklada je omejena, zato po hitite z naročilom.
P.O. BOX 40,
SUMMER HILL, N.S.W. 2130

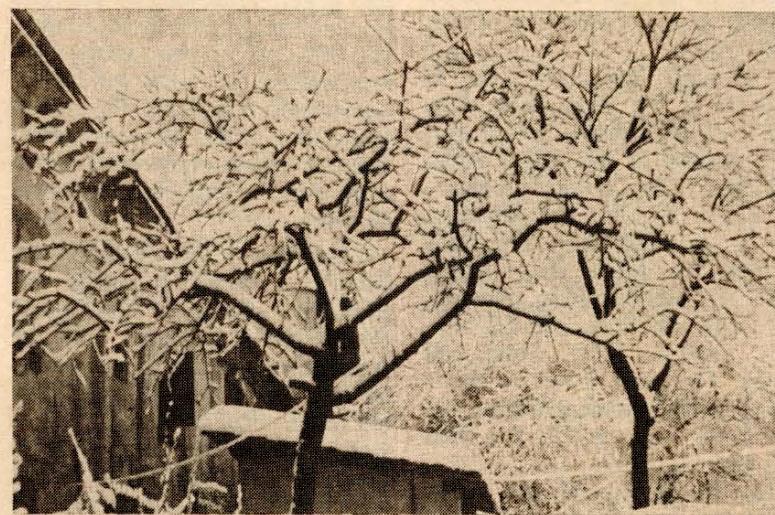
ZANIMIV IZKOP

V gramozni jami v Stanežičah pri Ljubljani izkopali sarkofag iz 4. stoletja

V gramozni jami v Stanežičah pri Ljubljani je novembra letos voznik nakladalca Mirko Balažič izkopal sarkofag. O najdbi so obvestili milico, ti pa Narodni muzej v Ljubljani. Ravnatelj muzeja dr. Peter Petru in arheologinja Darja Grosman sta na mestu očistila grobnico in v njej

enim srčastim. Pri tem izdelku preseneča njegova masivnost in natačna izdelava, ki kaže na izredno spremnost takratne zlatarske obrti.

Po besedah ravnatelja muzeja je na tem delu gramoznice mogoče pričakovati še kakšno podobno najdbo.

Ob praznikih je doma mrzlo, toda srca so topla, ker mislijo na nas.

našla nekaj arheološko zanimivih primerkov.

Sarkofag izvira iz rimske dobe, iz 4. stoletja pred našim štetjem. V grobnici je ležal skelet neke starejše ženske. Sarkograf je izdelan iz peščenca, ki so ga pripeljali nekje s polhograjskega območja.

Ob okostju ženske so našli dve stekleni posodi. Eno so uporabljali za dišave, drugo za pijačo, ki so jo dali umrlemu s seboj v grobničo. Arheologi so pričakovali, da bodo tu zraven našli tudi novec, ki so ga bili takrat dajali za popotnico pokojnemu.

Dišavnica je že znan muzejski eksponat, večja posoda pa doslej še ni bila poznana v teh zbirkah. Z oblikovnega stališča bo najdba lepo dopolnilo sedanji zbirki v Narodnem muzeju v Ljubljani. Arheologi domnevajo, da posoda najverjetneje izvira iz Porenja ali Sirije. Tehnološko gledano gre za edinstven kos: posoda je izdelana iz stekla, ki je pihan na debelino papirja.

Izjemni primerek v tem sarkofagu je tudi srebrna ovratnica z dvema okroglima obeskoma in

ODKRILI DOPRSNI KIP ALOJZU GRADNIKU

— Člani kluba starih goriških študentov so v Novi Gorici odkrili doprsni kip pesniku dr. Alojzu Gradniku. Slavnostni govornik ob tej priložnosti je bil pesnik Ciril Zlobec, slovesnosti pa so se udeležili številni predstavniki kulturnega in političnega življenja, med njimi dr. Joža Vilfan, Božidar Jakac, dr. Danilo Lokar in drugi. V kulturnem programu so nastopili briški oktet, mešani pevski zbor Marija Kogoja iz Solkana in recitatorji.

7. MEDNARODNI FESTIVAL SPORTNEGA IN TURISTIČNEGA FILMA V KRANJU

Zlati Triglav — grand prix festivala je pripadel češkoslovaškemu filmu *Souperky* (Tekmice) v režiji Jana Špate. Žirija je nagrado podelila enoglasno, saj meni, da je film z izredno uspešno realizacijo kritično pristopil k nekaterim problemom vrhunskega športa. Srebrni Triglav je odšel v Veliko Britanijo. Za tehnično dovršen prikaz razburljive ekspedicije in za kvalitetne dramske lastnosti ga je dobil film *Dudh Kosi* v režiji Aleca Vauhana in Lea Dickinsona. Bronasti Triglav je pripadel Jugoslovom za film *Vojvodina*, ki je izredno dobro izrazil značilnosti regije, ki jo prikazuje. Film je režiral Branko Milošević.

Velika Britanije je prejela še nekaj nagrad: nagrado za najboljši izbor filmov, prikazanih v uradnem programu (Zlata plaketa mesta Kranj), nagrado za scenarij za film "Sportna dežela — ljudska igra" ter nagrado za kamero za drug inagrjeni film *Dudh Kosi*. Veliko plaketo mesta Kranja je prejela še Češkoslovaška za raznovrstnost filmov, ki so sodelovali v uradnem tekmovalnem programu.

Najbolj izkušena jugoslovanska potovalna agencija v Avstraliji je

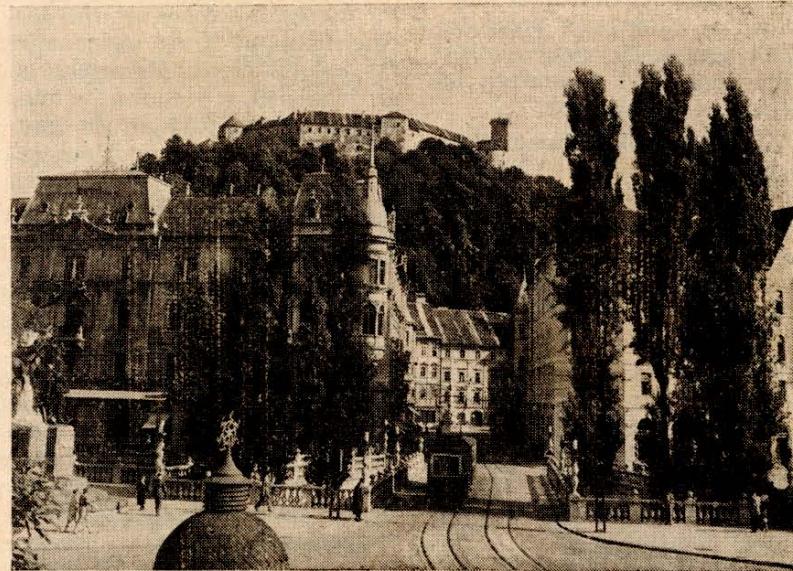
A D R I A T I C

TRADE & TOURIST CENTRE PTY. LTD.

City: Market St., telefon 29-5210

Newtown: 347 King St., telefon 516-1558

Melbourne: 177 Collins St., telefon 63-7441

Številni uradi CENTROTURISTA po vsej Jugoslaviji in drugih državah sveta vam omogočajo brezkrbno pripravo in potovanje v vse dele sveta.

Za vse podrobnosti se obrnite na svojega rojaka

RATKA OLIP-a

ki vodi naš urad v Newtownu, 347 King St.,
tel.: 516-1558. Po urah 32-486

Potovanje z nami je enostavno in varno.

the young triglav - No.5

mladi triglav - št. 5

CANKARJEVO LITERARNO TEKMOVANJE

Za Cankarjeve literarne nagrade se je letos potegovalo zelo lepo število naših mladih talentov, kar dokazuje, da je ideja Triglav Community Centre, ki te nagrade preskrbi res pomembno kulturno delo.

Izidov tekmovanja še nimamo, dobili pa smo nekaj prispevkov, ki jih objavljamo, da se boste lahko sami prepričali, da imamo tudi med našo mladino v Avstraliji nekaj prav dobrih piscev. Žal nam je samo, da ne moremo objaviti številnih risb, od katerih so nekatere res čudovito lepe (oglejte si jih na razstavi na Triglavu v nedeljo 17. dec. 78. popoldne).

Literarno tekmovanje je imelo naslov PODOBA MOJE MATERE, zato so si prispevki v vsebini pač podobni.

ZAKAJ IMAM RAD MAMO

Ko sem bil še majhen, me je mama hranila, gledala na mene, da sem bil vedno v redu. Moja mama je prebedela veliko noči, kadar sem bil bolan. Skrbela in želeta je, da bi čimprej ozdravel. Kadar sem malo zrasel je mama moralna iti delati. Jaz sem mamo zelo pogrešal. Tudi mama me je pogrešala. Toda kadar imam težave ali rabim nasvet, mama ni nikoli utrujena. Vedno mi pomaga. Mamina ljubezen je kakor sonce, ki nam večno sije.

Adrian Mršnik 7 let
(Triglavská šola)

PODOBA MATERE

Moja mama je bila rojena v Sloveniji. Ona bi rada šla obiskati svojo domovino, pa jo vedno nekaj zadrži. Večkrat sanja o domači stari hiši na deželi, kjer so polja bolj zelena in lepše cvetlice kot tu. Ona ima še vedno pred očmi sliko svoje hiše in vasi, kot je izgledala v njeni mladosti, četudi se je zdaj verjetno že veliko spremenilo. Trdno upa, da bo prišel dan, ko bo šla obiskat svojo rojstno hišo in domačo vas. In če se to ne bi zgodilo, ji bo vseeno ostala za vedno v lepem spominu.

D. Jakšetič
Triglavská šola

ZAKAJ IMAM RADA MAMO

Jaz imam rada mamico. Če sem bolana mi prinese čaj na posteljo. Imam jo rada tudi zato ker mi vedno pomaga pri domači nalogi. Posebno rada jo imam še zato, ker mi šiva obleke in plete jopice. In ker jo imam rada ji pomagam čistiti hišo. Mamici želim, da bi bila vedno zdrava in tako dobra kot je sedaj. Jaz ljubim svojo mamo, ker je samo moja in Simonova.

Petra Tašner 10. let
Triglavská šola

MOJA MAMA

Moja mama je ljubezniva. Vedno mi pomaga, kadar imam težko domačo nalogu. Uči me kuhati in šivati.

Moja mama je ljubeča. Vedno me potolaže, kadar sem žalostna ali slabe volje.

Moja mama je zadovoljna če smo dobri. Z nami se rada igra in veselo smeje.

Moja mama je huda, če naredim kaj narobe ali če nisem pridna. Ona vedno ve, če sem bila poredna.

Vesna Kavčič
Triglavská šola

MY MUM

I help my Mum to do the washing. She helps me with my homework. At night she kisses me good night. But to-night she is not here and I am all alone. She has gone to late night shopping and left me behind. But soon there will be some one here to look after me. Good night, good night, sleep tight!

Katty Čuješ

MOJA MAMA

Moja mama je lepa. Mama zavila vrt in rože. Moja mama gre v trgovino kupit hrano. Kadar sem bolan me mama pelje k zdravniku.

Stojan Bratovič 8 let
Triglavská šola

Ona gre rada v trgovino in enkrat na teden gre v mojo šolo pomagat učit nauk. Moja mama je prišla v Avstralijo pred osimi leti. Doma v Sloveniji ima mamo in očeta, ki sta meni nona in nono. To je vse kar vem povedati o svoji mami.

Teja Lipold 8 let
Triglavská šola

PODOBA MATERE

Moja mama in jaz stanujeva v predmestju Sydneysa v Mt. Pritchard. Tukaj stanujeva že okrog 8 let. Moja mama je kot večina mam, zelo pridna in me ima zelo rada, kakor tudi jaz njo in zato ji jaz naredim, kar ona hoče, če je le v moji moći. Vsako jutro se moja mama prebudi in vstane dosti prej kot jaz. Okrog 7.30 me prebudi, da se pripravim za šolo. Seveda, to je samo od pondeljka do petka. A v soboto in nedeljo me pusti, da se prebudim sama in vstanem kadar hočem, razen če moramo iti na primer na letališče počakat ene ali druge prijatelje.

Tanja Kukovec
Triglavská šola

Malica ni imela okusa. Učiteljice nisem slišal. Vse polno je bilo otrok in odraslih, toda sam sem hodil domov. Spotoma sem postajal na pokopališču, gledal nagrobnike in čakal. Potem sem se počasi vračal domov v prazno hišo — hladnost povsod.

Peter Lechner
Državna sobotna šola
— Bankstown

PODOBA MATERE

Spominjam se;
črn predpasnik
in beli lasje nad ušesi.
Za njo le strnišča
in jerbas pogače;
dajati!

Pelin v očeh je imela
pa ga ni skrila,
brazde na dlani,
pa jih ni skrila,
samo naročja,
naročja nikoli.

Pa nismo dejali ji:
hvala!

Danica Petrič

MAMA

Kadar mama je doma
povsod se pozna,
vsaj hiša je kot zlato,
vse je svetlo kot nebo.

Ona vedno za nas skrbi,
noč in dan nad nami bedi
in če bi treba
bi dala za nas otroke svojo kri.

Njeno srce je dobrote polno,
vse odpustiti je zmiraj volno.
Da bi njeno srce še dolgo bilo,
da nebi nikdar preminilo.
Mama nas tako rada ima,
da za ves denar na svetu
nas ne da.

Napisala učenka šole Jadran
Marija Vadnjal
13 let stara.

MY LOVELY MUM!

My mum got nice brown hair
and nice brown eyes,
she is the kindest in the world
and she never lies.

She looks after me very well —
I know,
and always will treasure me
while I still grow.

She'll tell me to work
and I'll say — "NO"
She'll take out a stick
then I'll GO.

She works all day, for our benefit
she fights
she comes home late at night.

In the morning she gets up
with strain,
just to start all over again.

Written by
Carmen Zetko —
šola "JADRAN"
Age: 12 Years

Častni gostje katerim so bile predstavljene Triglavské debutantke.

MOJA MAMA

Moja mama je dobra in pridna. Moja mama kuha, peče, čisti hišo in skrbi za mene in za bračata Alena. Moja mama je stara 39 let in je najlepša na svetu. Moji mami je ime Slava. Moja mama ima rada mene, Alena, tatia in ostale.

Jaz imam mojo mamo najrajši na svetu.

Tanja Samsa
Triglavská šola

PODOBA MATERE

Zima je bila in mrzlo. Povsod je bilo belo in sneg je škrial pod čevljji na poti do grobišča. Stare žene so nosile šopke in cvetje. Mir je bil. Od nagrobnika do nagrobnika je stopal dedek in se nenadno ustavljal. Tukaj počivala ona. Mlada in lepa je bila, Marija! Oči so se mu orosile.

Zjutraj je bilo težavno: "Vstanji, oblec si! Zajtrk", je rekel dedek. Roke sem si ogrel na majhni peči, da sem si lahko zapel gumbe na srajci. Žlica v polenti je bila topla.. a, topota je počasi izginjala. Šolska torba je bila pripravljena, tudi kapa, plašč in rokavice. Sam sem hodil v šolo. Pot je bila tako dolga brez njenega poljuba in "na svidenja".

"TO JE MOJ NAJLEPŠI ROJSTNI DAN"

Bil je petek in moja mama je imela rojstni dan. Na tih lahko povem, da je 36 let stara, v resnici pa zgleda mnog o mlajša.

Prišla sem iz šole in začela pripravljati torto za mamo.

Mama nas je pričakovala, stekla sem k njej in jo poljubila, veselo sem rekla: "Happy Birthday Mum:" Stekla sem v sobo in ji prinesla darilo. Bila je navadna škatla niti zavila je nisem. Moja mama pa vsa radovedna je začela odpirti. Opozorila sem jo naj pazi, ker je nekaj, ki se lahko razbijje. Muma se je neprestano smejala, ker nikakor ni mogla priti do darila. Zavila sem ga v mnogo papirja, ki je bil dobro zapepljen z lepljivim trakom. Mogla je vzeti nož in prerezati škatlo. Previdno je odvijala in ko je prišla do steklenička za začimbe, me je objela. Nato je oprala vse stekleničke in jih napolnila z začimbami. Malo kasneje je prišla moja sestra, privlekla je velik zabolj. Bil je lepo zavit. Mama je počasi odvila tudi sestrino darilo in glej kaj je bilo, lepa garnitura za kavo.

Končno je prišel še moj oče — visok postaven mož. V roki je držal majhno škatlico. Vsi smo bili radovedni kaj je v njej. Mama se je kar tresla od veselja, ko je zagledala diamantni prsten, ni mogla verjeti. Za nekaj časa je kar molčala, beseda je zginila z njenih ust. Ogledovala je štiri majhne diamante, ki so bili okrog večjega ki se je svetil v sredini. Ko pa je poskušala ga dati na prst je spoznala, da je premajhen. Ata je bil malo žalosten, a mama se je sмеjala in ni znala kaj bi od sreče. Potolažila je ata, da se lahko poveča prsten in res moj oče je odnesel prsten v zlatarnico.

Mama je še dolgo se vrtela po hiši in ni znala kaj bi počela. Objela je očeta in mu dala vroč poljub. Rekla je. "To je moj najlepši rojstni dan".

Moj oče je moral na Mt. Hot-ham po opravilu. Mama in sestra pa sta šli v trgovino.

Ostala sem sama, hitro sem obrnila peč na 350 °C. Vzela sem moko, maslo, mleko, jajca in kar je še potrebno za torto in začela s mesenjem. Pustila sem, da vzhaja in ko je naraslo sem dala v peč, kjer se je peklo za 40 min.

Že na vratih je mama zadišala mojo torto in ko je zagledala njen barvo je rekla "Še nikdar nisem videla tako lepo torto. Kdo ve če bo tudi dobra."

Pokusila je in se ni mogla načuditi okusni torti.

Ko se je stemnilo smo prižgali sveče in ugasnili luč, da je zaledalo lepo in prijetno. Zapeli smo "Happy Birthday To You" in na vrata so potrkali prijatelji i šorodniki. Mama je dobila torbico od moje tete. Tudi drugi so ji prinesli darilca. Moja mama je bila zelo vesela. Popili smo punč z oranžnim sokom. Mama je vstala in se vsem zahvalila za vse kar smo naredili zanjo. Nato je zajela sapo in upihnila sveče. Prižgali smo luč in ona je prva zarezala torto, ki jo je vsem razdelila. Vsi so pohvalili torto

in so vse pojedli, kar jim je mama narezala.

Ob 12th so se vsi počasi odpravili domov. S sestro sva počistili sobo in odšli spat po končanem veselju in fantastičnem rojstnem dnevu. Moja mama se bo še dolgo spominjala tega dogodka, jaz pa bom vedno imela pred očmi veseli obraz moje mame.

Učenka šole JADRAN
v Melbournu
Jožica Kutin
11let star.

OBUJAMO VAM SPOMINE

Dragi starši, stari starši, vse tete in strici in na koncu vsi ljudje našega mesta. Vsem vam, ki nam dan na dan trobite, da samo razgrajamo, nič pametnega ne delamo in živimo lahko življenje, naj povemo, da nam le ni tako lahko. Gotovo ste že pozabili, kako je bilo, ko ste vi hodili v šolo. Naj vam malo obudimo spomine? Vsak dan se tresemo pet ur na dan. Bojimo se, da bomo vprašani ali bomo pisali nalogi. Če se nam včasih ne posreči in dobimo slabo oceno, pa se zopet tresemo, kaj boste rekli vi. Popoldne bi šli radi ven, pa moramo pomagati vam pri raznih opravkih. In na koncu se moramo še učiti, ko zunaj najbolj vablivo sonce sije. Naj vam povemo, da imamo mi težave, s katerimi se srečujemo vsak dan. To smo vam povedali, da bi se včasih lahko vživeli v našo vlogo. Morda nas boste le razume.

Vaši otroci.

MY LOVELY MOTHER

My mothers heart is like gold,
in my mind she will never grow
old.

Her love is like an everlasting
sea,

By the things she does and says,
that means she cares.

to look after the family and me.
When I lie down at night,
she kisses me goodnight.

Written by
Sandra Iskra —
šola "ADRAN"
Age 12 years old

BALON NAD SLOVENIJO

LJUBLJANA, 13. novembra — Prvič v zgodovini jugoslovenskih zračnih poletov je minulo soboto zletel pod nebo balon domače izdelave in z domačo posadko "na krovu". Slavko Šorn, 27-letni ekonomist iz Ljubljane, sicer znani letalec z zmaji, se je v soboto ob 11.30 odtrgal od tal in natančno štiri ure pozneje "mehko" pristal na Žirovskem vrhu nedaleč od Gorenje vasi v Poljanski dolini. Od tal se je zares dobesedno odtrgal: člani kluba "Delta" so nameravali spustiti balon samo toliko, kolikor je bila dolga vrv, na katero je bil privezen, vrv pa se je odtrgala — in tisti trenutek se je začela za Šorna velika avantura. Potem ko se je dvignil nad megleno more, ga je rahel zračni tok nesel proti Gorenjski. Miličniki in novinarji so vseskozi spremljali njegov dolet.

MATI

Pozdravila si hčer, vnuke poljubila, težko z domačega praga se ločila. Ladja z brega čez ocean je krenila, bolečina trpka s skrbjo srce je napolnila.

Valovi ob ladjo udarjali so peneče, domovina v daljavi je tonila, misel, da sina boš k sebi privila zbudila je iskro upanja, trenutne sreče.

Našla si sina, a Tvoj pogled obkrožil je prostrani tuji svet, oglasilo se je hrepenenje po domu v prsih je tlelo, vedno bolj žgal.

na domači prag spet te je pripeljalo. Zdaj še bolj čutiš, da zemlja je tvoja in ti si njena, z obema rokama tesno te objema.

V njej si našla pokoj in milino, s tresočo roko pisala si pismo v tujino. "VEŠ dragi sin, laže je na domači grudi umreti, kakor na tujem, kot tujec živet!"

Ivana Škof

10.10.1978.

Prve debutantke Triglava v Sydneju.

JUGOSLOVANSKI PISATELJI

V KITAJSKEM ČASOPISU

V prvo številko kitajskega časopisa "Svetovna literatura", ki je izšel po dvanajstih letih, so uvrščene tudi pripovedke Branka Čopića in Antonija Isakovića.

Časopis, ki je bil prepovedan na začetku kulturne revolucije trdi v uvodu, da tuja kultura ne more nikdar zamenjati, lahko pa obogati zavest in pripomore k napredku "v okviru nacionalnih kultur". V časopisu so objavljena še dela Friedrich Dernmata, Leva Tolstoja pa tudi korejskih, indijskih in drugih pisateljev.

MEDALJE ZA LJUBLJANSKO PIVO

— Na letošnjem 17. mednarodnem ocenjevanju živilskih izdelkov "Monde selection 78", ki je bilo v Ženevi, je ljubljanska pivovarna Union dobila tri zlate medalje. Ta pomembna priznanja so dobila piva Triglav, Exportni ležak in specialni temno pivo.

"TRIGLAV" is published by
TRIGLAV CLUB LIMITED
Lot 19 A Bibby's Rd., St. Johns Park,
N.S.W., 2176.
This issue has been edited by:
J. ČUJES, 44 Ryrie Rd.,
Clemton Park, N.S.W., 2206.
Printed by Mintis Pty. Ltd.
Burwood Rd., BELMORE, N.S.W.

PREDVIDENE TRIGLAVSKE PRIREDITVE ZA 1979

Januar: 27. — mladinska prireditve;

Februar: 4. piknik, 25. pustni ples;

Marec: 4. dan žena, 18. Jožefovanje;

April: 1. piknik, 7. mladinska prireditve, 16. pirhovanje, 28. balinarska prireditve;

Maj: 6. piknik, 13. materinski dan;

Junij: 3. piknik, 24. kresovanje;

Julij: 1. piknik, 14. koline;

Avgust: 5. piknik, 25. mladinska prireditve;

September: 2. očetovski dan, 15. športni ples;

Oktobar: 6. DEBUTANTSKI BAL, 14. piknik;

November: 4. piknik, 10. "Disco", 24. letni bal kluba;

December: 2. Miklavževanje, 16. šolska proslava, 26. Štefanovo, 31. Silvestro.

Datum za ples RDEČEGA KRIŽA in koncert pevskega zbora še ni določen.

Jugoslavija:

SVETOVNI KOŠARKARSKI PRVAK

Po osmih letih je jugoslovanska košarkarska reprezentanca ponovila uspeh s svetovnega prvenstva v Ljubljani, kjer je osvojila zlato kolajno. Tudi iz Manile so se vrnili jugoslovanski košarkarji z zlatom, ki so ga osvojili v gigantski borbi s Sovjetsko zvezo in ga potrdili z dvačrtno zmago nad tradicionalnim tekmem z mnogih tekmovanj. Jugoslovani so zmagali v razburljivem podaljšku s točko razlike, vendar so si prednost petih košev zagotovili že 27 sekund pred koncem, tako da vprašanje zmage ni bilo nikoli v dvomi.

Igra je bila ves čas izenačena. Proti pričakovanjem so igrali Sovjeti posamično obrambo s posebnim poudarkom na Dalipagiču in Kičanoviču, ki sta ju kričala Lopatov in Miškin. Kljub temu je Dalipagič dosegel že v prvih sekundah svoj prvi koš, s katerim je hotel potrditi naslov najboljšega košarkarja na prvenstvu v Manili.

Dokler je bil v jugoslovanski peterki poškodovan Delibašić, ki so ga ozdravili kitajski zdravniki, je bila igra zanesljiva, vodstvo pa ves čas za nekaj košev razlike. V enajsti minutni je Delibašića zamenjal Slavnič. Jugoslovani so zaigrali hitreje, predvsem pa so jim uspevali protinapadi. V tem obdobju je Jugoslavija vodila največ z enajstimi košev razlike (31:20), v 13. minutni.

Sovjetski trener Gomelski je poslal na igrišče svoj zadnji adut — visokega Tkačenka. Sovjetski velikan pa ni igral tako dobro kot na prejšnjih srečanjih. Dosegel je samo dva koša v prvem delu. Pri obeh je napravil tudi korake, sodnika pa sta jih spregledala, ker sta sodila prekrške nad njim. Pred odmorom je SZ prek Salnikova zmanjšala razliko in naposled tudi izenačila. Boj za zmago se je pričel znova.

V nadaljevanju je bilo očitno, da Juāoslovanom pohajajo moči. Čosić je imel štiri osebne napake, zaradi česar so igrali Jerkov, Žižić in Dadovanovič. Kičanovič in Delibašić sta bila netočna pri metih, tako da je SZ v 26. minutni vodila z najvišjo razliko 49:53. Trener Nikolić je poskusil z Vilfanom namesto Slavniča. Mladi reprezentant je dosegel nekaj lepih košev, vendar je tudi nekajkrat zgrešil. V igri je bil spet Delibašić, rezultat pa je bil v 33. minutni izenačen 61:61. Spet se je sreča nasmehnila v 34. minutni 67:63, vendar so se roke jugoslovanskim strelec preveč tresle, tako da je Salnikov v 37. minutni spet izenačil 69:69. Tako je ostalo do zadnjih sekund, ko je Kičanovič dosegel koš za Jugoslavijo 75:71, Miškin pa je izenačil. V zadnjem napadu je Delibašić za nekaj cm zgrešil cilj, boj za zmago pa se je tretjič začel od začetka.

V prvi sekundi nadaljevanja je sodnik Omara zaradi nepravilnega skakanja dosodil Tkačenku peto osebno napako. To je bilo usodno za Sovjete, ki so iz-

gubili premoč v višini. Tudi Sernej Belov ni mogel kljub seriji košev priboriti zlata svoji peterki, v kateri so se vsi borili za vsako žogo z rokami in nogami, pa še trener Gomelski, ki je večkrat pritekel na igrišče ali žvižgal sodnikom z roba igrišča. Slavnič v zadnjih sekundah ni metal prostih metov, temveč so nadaljevali pot do zlate kolajne iz outa. Tako so Jugoslovani na koncu zmagali 82:81.

PISANA PLANINSKA BESEDA

Ko bi poskušali na knjižno polico zložiti vse, kar smo Slovenci vrednega napisali o gorah, planinству in alpinizmu, bi se pred našimi očmi zvrstila številna zbirka najrazličnejših literarnih izdelkov, od umetniško najbolj dovršenih, subtilno izdelanih in izpeljanih verzov, tja do zanimivo in poljudno pisanih potopisnih ter prigodniških spisov. Pomembno mesto v tem obsežnem berilu pa ima tudi strokovna literatura, od planinskih vodnikov, priročnikov, raznih tehnik, itd. Skratka bibliografija slovenske planinske literature nesporno dokazuje, kako plodna je naa planinska misel tudi na področju kulturnega osmišljanja slovenskega človeka.

Medtem, ko so planinski motivi pri, denimo Prešernu, izrasli globlje iz izpovednih razsežnosti genalnega ustvarjalca, pa ta planinski motiv predstavlja osnovno in izhodiščno točko, a hkrati tudi bistvo izpovednih naporov potnika, ki hoče in zna pripovedovati o lastnih spoznanjih drugim ljudem. France Kidrič za Prešerena še pravi, da je v naravi videl zgolj brezčutno spremjevalko svojega iskanja, svojih blodenj in pripravno zakladnico za ponazoritev svojih strmljenj, planinskemu pisatelju, kakršen je bil na primer Janko Mlakar na eni strani, na drugi pa Klement Jug, pa je pomenila narava dejansko vsebino lastnega bivanja.

In vendar je našel slovenski planinski svet svoje mesto v delih malodane vseh naših literarnih ustvarjalcev, končno pa tudi ni namen tega zapisa postavljati mejo med tistim, kar ima nesporno estetsko vrednost, in vsemi tistimi poskusi, ki niso uspeli prenesti sami sebe. Gre mi predvsem za dokaz, kako misliti planinsko še zdaleč ne pomeni misliti sterilno ali sploh ne misliti. Morda bom pretiraval, ni namreč tehnih dokazov, da ga skorajda ni planinca, ki e ni segel po peresu in poskušal svoje vtiše preiti na papir. Mnogi so poskušali bez večjega uspeha, nekaj pa jih je, tudi dandanašnji, katerih knjige spominov bogate že tako bogato zbirko slovenske planinske literarne ustvarjalnosti.

Letošnji 21. Beograjski knjižni sejem bo, seveda ob letu planinskih jubilejov, posvetil nekaj pozornosti tudi planinski literaturi. V paviljonu mariborske založbe Obzorja bodo namreč pripravili priložnostno razstavo knjig, pisanih na planinsko temo, ki že vrsto let izhajajo v zbirki "Naše in tuje gore".

Direktor JUGOBanke g. B. Nikolić in direktor ADRIATICA g. M. Minic na slovenski prireditvi.

ANTOLOGIJA IZSELJENSKE KNJIŽEVNOSTI

Knjiga bo izšla čez dve leti v dva tisoč izvodih — Tudi v angleščini

LJUBLJANA, 21 novembra — Slovenska izseljenska matica bo v prihodnjem letu navezala še tesnejše stike z vsemi slovenskimi organizacijami in društvi v tujini. Njen osnovni smoter pri tem je predvsem krepitev narodne zavesti, jezika in kulture med našimi izseljenci in zdomci.

Program dejavnosti SIM je zelo obsežen. Med najpomembnejše naloge sodi priprava antologije slovenske izseljenske književnosti. Delo, ki ga pripravlja znanstvena sodelavka matice Jerneja Petrič bo vsebovalo poezijo, prozo in dramske tekste; izšlo pa bo leta 1980 v nakladi 2000 izvodov. Knjigo bodo natisnili v slovenskem in angleškem jeziku. Pripravili bodo tudi bibliografijo slovenske izseljenske

periodike od leta 1891 do 1945.

Med pomembnejšimi dogodki v prihodnjem letu bo tudi proslava 50. obletnice delovanja slovenskega društva v Eisdnu v Belgiji. Tamkajšnje društvo, ki šteje 117 članov, sodi med najstarejša slovenska društva v Zahodni Evropi. Praznovali bodo tudi člani društva Triglav iz Buenos Airesa, ki bodo jeseni dobili nove društvene prostore. Slovenci, člani društva Jadran iz Melbourna v Avstraliji, bodo v prvi polovici prihodnjega leta odkrili spomenik pesniku Otonu Župančiču.

Na seji izvršnega odbora slovenske izseljenske matice so poudarili tudi pomembno poslanstvo revije Rodna gruda, ki je mnogim izseljencem in zdomcem postala najtesnejša vez z domovino. Revija izhaja že 25 let, pošiljajo pa jo v 42 dežel.

"200 NAJVEČJIH"

— Beograjska "Ekonomsko politika" je v posebni izdaji pod naslovom "200 največjih" objavila seznam največjih organizacij združenega dela (podjetij) v Jugoslaviji.

Med 130 največjimi proizvodnimi podjetji v letu 1977 jih je bilo le 24 iz Slovenije. Najvišje se je uvrstil TAM Maribor in to na deveto mesto. Združeno podjetje Slovenske železarne je na 11. mestu. ZP Iskra na 14. in Polikem Ljubljana na 20. mestu.

Med 20 največjimi s področju prometa in zvez so iz Slovenije tri podjetja: Železniško gospodarstvo Ljubljana, Združeno podjetje za PTT promet — Ljubljana in Viator Ljubljana. Med 50 največjimi trgovinskimi podjetji pa jih je 13 iz Slovenije. Slovenijales je celo največje jugoslovansko podjetje na tem področju, ljubljanska Emona je na četrtem mestu, celjska Dobrina na šestem mestu, Metalka na sedmem in Mercator na osmem mestu.

ma ljubljanska banka — Združene banka drugo mesto — za Na listi združenih bank zavze Združeno Beograjsko banko.

VEČ INVESTICIJSKIH DEL V TUJINI

— Na področju blagovnega izvoza je Slovenija skorajda dosegla zgornjo mejo in zato je treba najti višje oblike izvoza, torej tudi izvoz intelektualnih storitev in z njimi povezano opravljanje investicijskih del v tujini.

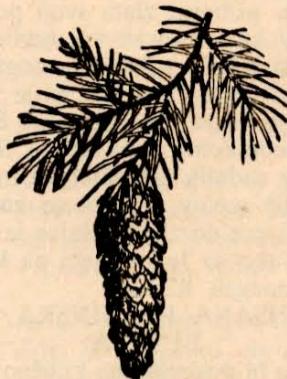
Letošnji podatki o izvajaju investicijskih del v tujini kažejo precejšen napredok na tem področju. Vrednost opravljenih del slovenskega gospodarstva v tujini je imela v prvem polletju v primerjavi z enakim obdobjem lani indeks 255,8, pri čemer se je še posebej povečal delež del v državah v razvoju — indeks 532.

Celotna vrednost opravljenih investicijskih poslov v državah v razvoju je znašala 390 milijonov dinarjev, kar je 47 odstotkov vrednosti vseh investicijskih del, ki so jih Slovenci letos opravili v tujini. Pri tem naj omenimo, da se je v jugoslovanskem merilu zmanjšala vrednost investicijskih del v tujini, zlasti še v državah razvoju. Delež slovenskega gospodarstva, ki je lani znašal le 0,1 odstotka vrednosti vseh investicijskih del, ki so jih jugoslovanske organizacije opravile v državah v razvoju, pa se je v letosnjem prvem polletju povzpel na 7,2 odstotka.

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO LETO ŽELIJO:

Botru g. Francu Horvat in njegovi družini
želi vesele božične praznike in srečno novo leto

IGNAC GJURA
z družino.

Vsem, ki vas poznamo, kot
tudi ostalim rojakom
VINCE FRIŠČIĆ
z družino
NORTH RICHMOND

Slovenski triglavski skupnosti, kakor tudi članom kluba Jadran
želi vesele božične praznike in uspehov polno leto 1979

STANISLAV PETKOVŠEK.

Vsem članom Slovenskega društva Sydney,
sorodnikom, prijateljem in znancem
IVANKA in TONE BULOVEC
GEORGES HALL

Vsem prijateljem in znancem
JOŽE VORŠIČ
in družina
NORTH RICHMOND

Članom S.D.S., našim prijateljem in rojakom v Avstraliji,
po svetu in v domovini pošiljamo najlepše božične in novo-
letne želje

Odbor
SLOVENSKEGA DRUŠTVA SYDNEY

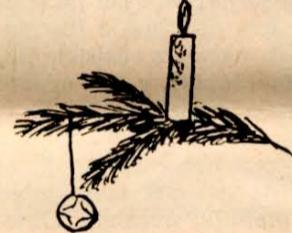
Prijateljem, znancem in
sorodnikom
ANTON FABJANČIČ
z družino
CONDELL PARK

Vsem poznanim in nepozna-
nim rojakom v Avstraliji in
doma
MARTA SMUK
MT. PRITCHARD

Najlepše želje vsem prija-
teljem in slovenskim rojakom

STEFAN ŽEKŠ
z družino
SMITHFIELD

Prijateljem, znancem in
balinarjem
EMIL KUKOVEC
z družino
MT PRITCHARD

Vsem članom in prijateljem
Triglava ter rojakom doma
in po svetu
PETER KROPE
z družino
CABRAMATTA

Vsem rojakom, posebno tis-
tim, s katerimi sva se v tem
letu ponovno srečala
MARIJA IN MIRKO
RITLOP
z družino
EARLWOOD

Vsem osebnim prijateljem
in rojakom
DANICA IN LOŽE MOGE
HOXTON WEST

Vsem prijateljem v Avstraliji
pošilja božične in novoletne
pozdраве

GIZELA CILENŠEK
N. BL. A/III
63252 ROGATEC —
SLOVENIJA

Vsem prijateljem v Avstraliji
pošilja božične in novoletne
pozdраве

GIZELA CILENŠEK
N. BL. A/III
63252 ROGATEC —
SLOVENIJA

Vsem prijateljem v Avstraliji
pošilja božične in novoletne
pozdраве

GIZELA CILENŠEK
N. BL. A/III
63252 ROGATEC —
SLOVENIJA

Vsem prijateljem v Avstraliji
pošilja božične in novoletne
pozdраве

GIZELA CILENŠEK
N. BL. A/III
63252 ROGATEC —
SLOVENIJA

Vsem prijateljem v Avstraliji
pošilja božične in novoletne
pozdраве

GIZELA CILENŠEK
N. BL. A/III
63252 ROGATEC —
SLOVENIJA

Vsem prijateljem v Avstraliji
pošilja božične in novoletne
pozdраве

GIZELA CILENŠEK
N. BL. A/III
63252 ROGATEC —
SLOVENIJA

Vsem prijateljem v Avstraliji
pošilja božične in novoletne
pozdраве

GIZELA CILENŠEK
N. BL. A/III
63252 ROGATEC —
SLOVENIJA

Vsem prijateljem v Avstraliji
pošilja božične in novoletne
pozdраве

GIZELA CILENŠEK
N. BL. A/III
63252 ROGATEC —
SLOVENIJA

Vsem prijateljem v Avstraliji
pošilja božične in novoletne
pozdраве

GIZELA CILENŠEK
N. BL. A/III
63252 ROGATEC —
SLOVENIJA

Vsem prijateljem v Avstraliji
pošilja božične in novoletne
pozdраве

GIZELA CILENŠEK
N. BL. A/III
63252 ROGATEC —
SLOVENIJA

Vsem prijateljem v Avstraliji
pošilja božične in novoletne
pozdраве

GIZELA CILENŠEK
N. BL. A/III
63252 ROGATEC —
SLOVENIJA

Vsem prijateljem v Avstraliji
pošilja božične in novoletne
pozdраве

GIZELA CILENŠEK
N. BL. A/III
63252 ROGATEC —
SLOVENIJA

Vsem prijateljem v Avstraliji
pošilja božične in novoletne
pozdраве

GIZELA CILENŠEK
N. BL. A/III
63252 ROGATEC —
SLOVENIJA

Vsem prijateljem v Avstraliji
pošilja božične in novoletne
pozdраве

GIZELA CILENŠEK
N. BL. A/III
63252 ROGATEC —
SLOVENIJA

Vsem prijateljem v Avstraliji
pošilja božične in novoletne
pozdраве

GIZELA CILENŠEK
N. BL. A/III
63252 ROGATEC —
SLOVENIJA

Vsem prijateljem v Avstraliji
pošilja božične in novoletne
pozdраве

GIZELA CILENŠEK
N. BL. A/III
63252 ROGATEC —
SLOVENIJA

Vsem prijateljem v Avstraliji
pošilja božične in novoletne
pozdраве

GIZELA CILENŠEK
N. BL. A/III
63252 ROGATEC —
SLOVENIJA

Vsem prijateljem v Avstraliji
pošilja božične in novoletne
pozdраве

GIZELA CILENŠEK
N. BL. A/III
63252 ROGATEC —
SLOVENIJA

Vsem prijateljem v Avstraliji
pošilja božične in novoletne
pozdраве

GIZELA CILENŠEK
N. BL. A/III
63252 ROGATEC —
SLOVENIJA

Vsem prijateljem v Avstraliji
pošilja božične in novoletne
pozdраве

GIZELA CILENŠEK
N. BL. A/III
63252 ROGATEC —
SLOVENIJA

Vsem prijateljem v Avstraliji
pošilja božične in novoletne
pozdраве

GIZELA CILENŠEK
N. BL. A/III
63252 ROGATEC —
SLOVENIJA

Vsem prijateljem v Avstraliji
pošilja božične in novoletne
pozdраве

GIZELA CILENŠEK
N. BL. A/III
63252 ROGATEC —
SLOVENIJA

Vsem prijateljem v Avstraliji
pošilja božične in novoletne
pozdраве

GIZELA CILENŠEK
N. BL. A/III
63252 ROGATEC —
SLOVENIJA

Vsem prijateljem v Avstraliji
pošilja božične in novoletne
pozdраве

GIZELA CILENŠEK
N. BL. A/III
63252 ROGATEC —
SLOVENIJA

Vsem prijateljem v Avstraliji
pošilja božične in novoletne
pozdраве

GIZELA CILENŠEK
N. BL. A/III
63252 ROGATEC —
SLOVENIJA

Vsem prijateljem v Avstraliji
pošilja božične in novoletne
pozdраве

GIZELA CILENŠEK
N. BL. A/III
63252 ROGATEC —
SLOVENIJA

Vsem prijateljem v Avstraliji
pošilja božične in novoletne
pozdраве

GIZELA CILENŠEK
N. BL. A/III
63252 ROGATEC —
SLOVENIJA

Vsem prijateljem v Avstraliji
pošilja božične in novoletne
pozdраве

GIZELA CILENŠEK
N. BL. A/III
63252 ROGATEC —
SLOVENIJA

Vsem prijateljem v Avstraliji
pošilja božične in novoletne
pozdраве

GIZELA CILENŠEK
N. BL. A/III
63252 ROGATEC —
SLOVENIJA

Vsem prijateljem v Avstraliji
pošilja božične in novoletne
pozdраве

GIZELA CILENŠEK
N. BL. A/III
63252 ROGATEC —
SLOVENIJA

Vsem prijateljem v Avstraliji
pošilja božične in novoletne
pozdраве

GIZELA CILENŠEK
N. BL. A/III
63252 ROGATEC —
SLOVENIJA

Vsem prijateljem v Avstraliji
pošilja božične in novoletne
pozdраве

GIZELA CILENŠEK
N. BL. A/III
63252 ROGATEC —
SLOVENIJA

Vsem prijateljem v Avstraliji
pošilja božične in novoletne
pozdраве

GIZELA CILENŠEK
N. BL. A/III
63252 ROGATEC —
SLOVENIJA

Vsem prijateljem v Avstraliji
pošilja božične in novoletne
pozdраве

GIZELA CILENŠEK
N. BL. A/III
63252 ROGATEC —
SLOVENIJA

Vsem prijateljem v Avstraliji
pošilja božične in novoletne
pozdраве

GIZELA CILENŠEK
N. BL. A/III
63252 ROGATEC —
SLOVENIJA

Vsem prijateljem v Avstraliji
pošilja božične in novoletne
pozdраве

GIZELA CILENŠEK
N. BL. A/III
63252 ROGATEC —
SLOVENIJA

Vsem prijateljem v Avstraliji
pošilja božične in novoletne
pozdраве

GIZELA CILENŠEK
N. BL. A/III
63252 ROGATEC —
SLOVENIJA

Vsem prijateljem v Avstraliji
pošilja božične in novoletne
pozdраве

GIZELA CILENŠEK
N. BL. A/III
63252 ROGATEC —
SLOVENIJA

Vsem prijateljem v Avstraliji
pošilja božične in novoletne
pozdраве

GIZELA CILENŠEK
N. BL. A/III
63252 ROGATEC —
SLOVENIJA

Vsem prijateljem v Avstraliji
pošilja božične in novoletne
pozdраве

GIZELA CILENŠEK
N. BL. A/III
63252 ROGATEC —
SLOVENIJA

Vsem prijateljem v Avstraliji
pošilja božične in novoletne
pozdраве

GIZELA CILENŠEK
N. BL. A/III
63252 ROGATEC —
SLOVENIJA

Vsem prijateljem v Avstraliji
pošilja božične in novoletne
pozdраве

GIZELA CILENŠEK
N. BL. A/III
63252 ROGATEC —
SLOVENIJA

Vsem prijateljem v Avstraliji
pošilja božične in novoletne
pozdраве

GIZELA CILENŠEK
N. BL. A/III
63252 ROGATEC —
SLOVENIJA

Vsem prijateljem v Avstraliji
pošilja božične in novoletne
pozdраве

GIZELA CILENŠEK
N. BL. A/III
63252 ROGATEC —
SLOVENIJA

Vsem prijateljem v Avstraliji
pošilja božične in novoletne
pozdраве

GIZELA CILENŠEK
N. BL. A/III
63252 ROGATEC —
SLOVENIJA

Vsem prijateljem v Avstraliji
pošilja božične in novoletne
pozdраве

GIZELA CILENŠEK
N. BL. A/III
63252 ROGATEC —
SLOVENIJA

Vsem prijateljem v Avstraliji
pošilja božične in novoletne
pozdраве

GIZELA CILENŠEK
N. BL. A/III
63252 ROGATEC —
SLOVENIJA

Vsem prijateljem v Avstraliji
pošilja božične in novoletne
pozdраве

GIZELA CILENŠEK
N. BL. A/III
63252 ROGATEC —
SLOVENIJA

Vsem prijateljem v Avstraliji
pošilja božične in novoletne
pozdраве

GIZELA CILENŠEK
N. BL. A/III
63252 ROGATEC —
SLOVENIJA

Vsem prijateljem v Avstraliji
pošilja božične in novoletne
pozdраве

GIZELA CILENŠEK
N. BL. A/III
63252 ROGATEC —
SLOVENIJA

Vsem prijateljem v Avstraliji
pošilja božične in novoletne
pozdраве

GIZELA CILENŠEK
N. BL. A/III
63252 ROGATEC —
SLOVENIJA

Vsem prijateljem v Avstraliji
pošilja božične in novoletne
pozdраве

GIZELA CILENŠEK
N. BL. A/III
63252 ROGATEC —
SLOVENIJA

Vsem prijateljem v Avstraliji
pošilja božične in novoletne
pozdраве

GIZELA CILENŠEK
N. BL. A/III
63252 ROGATEC —
SLOVENIJA

DECEMBRA ELANOVA TOVARNA V AVSTRIJI

— Majhni svetovni proizvajalci smuči drug za drugim propadajo. Po nekaterih predvidevanjih bo čez pet, šest let na svetovnem tržišču smuči le še nekaj proizvajalcev, ki pa bodo vsak zase lahko letno izdelali milijon parov smuči. Največja jugoslovanska tovarna smuči in smučarske opreme begunjski Elan, ki bo letos izdelala 360.000 parov smuči, namerava z investicijami v Begunjah, avstrijski Brnici pri Beljaku in tovarno v švedskem kraju Haparandi do 1980. leta izdelati letno do 800.000 parov smuči. Elan bo tako ponovno postal tretji največji svetovni iz-

delovalec smuči.

Tovarna športnega orodja Elan bi lahko že letos krepko povzela izvoz predvsem v ZDA, Švico in Zahodno Nemčijo samo, če bi imeli dovolj smuči. Čeprav bodo izdelali 245.000 parov alpskih smuči in jih bo doma ostalo le 80.000 parov, je to premajhna proizvodnja tako za domači trg (po naročilih trgovcev sodeč, bi jugoslovansko tržišče letos potrebovalo najmanj 100.000 parov smuči) kot za potrebe v tujini.

Prav zaradi tega so v Begunjah pričeli graditi nove proizvodne hale, ki bodo imele 4000 kvadratnih metrov prostora. Ta investicija, ki stane 60 milijonov dinarjev, bo dokončana konec prihodnjega leta.

V švedskem mestu Haparandi te dni že teče proizvodnja v Elanovem obratu, ki zaposluje 35 delavcev. Izdelovali bodo tekaške smuči in dva cenejša modela alpskih smuči. Letno naj bi izdelali 60.000 parov smuči.

V avstrijski vasi Brnica pri Bljaku potekajo zadnja dela pri gradnji nove Elanove tovarne smuči, kjer bo poizkusna proizvodnja stekla že konec leta. V Elanu računajo, da bo že prihodnje leto prišlo iz te tovarne 180.000 parov smuči. Izdelovali naj bi smuči iz razreda CR in kraje smuči, namenjene predvsem izvozu v ZDA. Tovarna bo zaposlovala 100 delavcev.

POTNIŠKA AGENCIJA

GIMINI TRAVEL SERVICE

član

I.A.T.A., A.P.A.C., A.F.T.A.

65 Belmore Rd.,

RANDWICK, N.S.W.

Vam nudi izredne ugodnosti pri potovanju z ladjami ali letali. Organizira tudi skupinska potovanja.

Sales representative:

Yarie Nikolic, telefon 42 1249

A R E N A

TRAVEL AGENCY AND RECORD BAR

334 PARRAMATTA ROAD, STANMORE, 2048,

Tel.: 560 5216, a.h. 560-8149

N a š e u s l u g e s o:

Brezplačno urejujemo Vaše dokumente: potne liste, vize, rojstne liste, carinska potrdila, polnomočja, prihod Vaših sorodnikov in prijateljev in druge podobne usluge.

Smo zastopniki vseh letalskih družb in knjižimo po Vaši izbiri! Urejujemo vse, kar je v zvezi z Vašim potovanjem v domovino ali iz domovine ali v katerokoli mesto ali deželo na svetu. Seveda najhitrejše in najkrajše potovanje v staro domovino pa je z letali Qantasa in Jata!

Da bi se lažje sporazumeli v slovenskem jeziku, se obračajte na našega izkušenega strokovnjaka v potovalnih zadevah

LOJZETA KOŠOROKA

njegov naslov je:

25 GOULD AVENUE, PETERSHAM 2049

Tel.: (Sydney) 560 8149

In zakaj se je Elan odločil postaviti tovarno smuči v Avstriji? Gorenjska je deficitarna glede nove delovne sile. Če že v Elanu dobijo delavce, jih dobijo predvsem iz drugih republik. Takšen "uvoz" pa za seboj potegne celo paleto socialnih problemov (stanovanja, šole, vrtci), ki pa jih Elan ni več v stanju vse reševati.

Kot drugo v Elanu trdijo, da je Brnica v Avstriji v neposredni bližini Begunj. Tako režijskih služb praktično ne bodo potrebovali, ker bodo vse lahko postorili pač v Begunjah. Brnica je celo bližja kot Elanov obrat v Podpreski pri Kočevju, kjer letno izdelajo 60.000 parov lesenih smuči.

Večino surovine za izdelovanje poliuretanskih smuči Elan uvaža iz Avstrije. Te uvozne premije pa znašajo kar od 30 do 40 odstotkov in jih tudi z izvozom ne morejo v celoti pokriti. To je verjetno tudi glavni razlog za gradnjo te tovarne v Avstriji, saj bo celotna proizvodnja namenjena na prav izvozu.

YUGOSLAV

AIRLINES

Najkrajša in najenostavnejša pot domov je z J.A.T.-om.

Letala jugoslovanske letalske družbe imajo direktno zvezo med Sydneym in Beogradom. Odlet iz Sydneya vsak četrtek ob 4.15 h popoldne in vsako nedeljo ob istem času.

Vsa pojasnila lahko dobite pri vašem potniškem agentu ali pa v pisarni.

YUGOSLAV AIRLINES

126 Phillip Street, SYDNEY telefoni 221-1666

Za rezervacije telefonirajte na: 221-2199.

Pisarna je odprta od 9h zjutraj do 5.30 h popoldne, kakor tudi ob sobotah dopoldne med 9. in 12. uro.

Rojaki v Victoriji in Meulbourne imajo na razpolago naše urade na

111 St Georges Terrace

PERTH — Tel.: 322-2032 ali 322-2932

124 Exhibition St., MELBOURNE

Tel.: rezervacija 63-6017

prodaja kart 63-6191

Hladilniki znamke Pacific iz Velenja

Postavi še danes košček domovini v svoj dom

Ime Gorenje je postal legenda poslovne uspešnosti in evropske dovršenosti s svojimi gospodinjskimi aparati, ki se uporabljajo širom Evrope in Amerike. V širokem izboru gospodinjskih aparatov je tudi program hladilnikov in zmrzovalnikov, ki jih Gorenje plasira na tem tržišču pod avstralsko znamko Pacific by Gorenje. Enovratni hladilniki so na razpolago v velikosti od 90 — 290 litrov. 250 litrski dvovratni hladilnik je posebnost v disignu in kvaliteti funkcije. Torej, če mislite imeti košček domovine v svojem domu nabavite Pacific by Gorenje — legenda evropske dovršenosti.

Pacific 10
(model H 102 B)

Elegantni dvovratni hladilnik/zmrzovalnik z avtomatskim odtajevanjem v hladilnem prostoru in odlikami kot so: tanke stene s poliuretansko izolacijo, pokritim prostorom za mlečne proizvode, štirivezni zmrzovalni prostorom s temperaturo — 24°C in drugimi vrlinami, predstavlja skupaj s konkurenco celo idealni kompaktni dvovratni hladilnik.

Pacific 11
(model H 728)

Je družinski 290 litrski hladilnik, ki mu s pritiskom na gumb avtomatično odvzamete odvišni led. Vsebuje polnoirsinski zmrzvalec, oddelek za meso, poseben prostor za shranjevanje mlečnih izdelkov, obširen prostor za steklenice in še mnogo drugega. Pacific 11 je velikan med kompaktnimi hladilniki.

Hladilniki in zmrzovalniki znamke Pacific so na prodaj v vseh večjih trgovinah širom Australije z enoletno polno garancijo za hladilni sistem so vključeni v ceni.

Poglejte si še danes svoj bodoči družinski hladilnik pri . . .

PACIFIC
by gorenje

A LEGEND IN EUROPEAN EXCELLENCE

Naši hladilniki so vam na razpolago pri:
NORMAN ROSS — Sydney
WALTONS LTD. — Sydney
BURKE'S BARN — Hobart
STEWARTS WAREHOUSE — Brisbane
GODFREYS PTY. LTD. — Adelaide
PAVLIDIS DISCOUNTS — Melbourne

AUSTRALIA'S NO.1
COMPACT REFRIGERATORS

NAGRADE BORŠTNIKOVEGA SREČANJA

— Ob sklepu letošnjega Borštnikovega srečanja slovenskih gledališč so v Mariboru podelili priznanje te prireditve. Nagrado za življenjsko delo v gledališču je prejel igralec Maks Furjan. Maks Furjan ima za seboj dolgo in nenehno živahno gledališko pot. Nastopal je domala po vseh jugoslovenskih odrih, petdesetletnico svojega gledališkega dela pa je slavil leta 1973.

Med srečne trenutke v programu igralstva je treba štetiti vlogo Župnika v znameniti Janovi predstavi Cankarjevih "Hlapcev", s katerimi je slovensko gledališče nastopilo v Parizu (1956), nadalje vlogo igralca Kneza v Jošanovičevem "Tumorju" — interpretacija, za katero je 1976. leta prejel Sterijino nagrado za igralski dosežek. Maks Furjan je priznanje prejel kot živ, ustvarjaljen igralec, saj je tudi na Borštnikovem srečanju nastopal v Glejevi predstavi "Srebrne nitke". Od ustanovitve igralske akademije v Ljubljani tu poučuje umetnost odrske maske.

Za najboljše dosežke je žirija ocenila Jožice Avbelj interpretacijo Donje Rosite v istoimenski drami F.G. Lorca (MGL), Borisa Juha upodobitev Leona v Krleževem delu "Gospoda Glembajevi" (Drama SNG), Petra Terčnovska interpretacijo Alana Stranga v P. Shafferja "Syuuusu" (SNG Maribor), Zvoneta Šedlbauerja režijo drame "Donja Rosita" (MGL), kostumografski delež Mije Jarčeve v "Donji Rositi", Mete Hočevar sceno v "Čarovnici iz Zgornje Davče" (SLG Celje). Slednja predstava je po razsodbi žirije prejela tudi priznanje kot najboljša predstava BS 78.

PRENOVLJENA "EVROPA"

— Po sedmih mesecih prenajovanja so v Ljubljani ponovno odprli kavarno Evropo, ki jo je 1867 zgradil Luka Tavčar, in je bila po desetletjih različnih govorov in gospodarjev, resnično potrebna temeljite obnova. Zadnja leta je kazala slab videz.

Ob obogateni gostinski ponudbi (slaščice in ajdove specialitete bomoč naročiti tudi na dom) pa natakarji v kavarni "Evropa" obljudljajo tudi dobro postrežbo.

"Evropo" bodo začeli odpirati ob 7.30, ko bodo začeli streči v slaščičarni. Uro kasneje bo odprtta gostilnica Ajda, ob 10. uri pa kavarna. Kavarna bo (od 9. do 23. ure) odprtta tudi ob nedeljah. Gostje bodo lahko posebili v slaščičarni do 21. ure, v "Ajdi" še uro dlje, najdalj — do 23. ure — pa bodo stregli v kavarni.

V prenovljeni "Evropi" je prostora za 240 gostov, zanje pa bo skrbelo 54 kuharjev, natakarjev in drugih gostinskih delavcev.

NOVE LINIJE JAT V TUJINO

— Za zimski vozni red je jugoslovansko letalsko podjetje JAT vpeljalo več novosti, med katerimi bo v mednarodnem prometu posebej zanimivo, da bo na liniji Beograd — Ljubljana — New York letel boeing 707, vse dokler sredi decembra ne bodo

vključili v promet širokotrupnega letala DC-10.

Poleg tega bodo ob pondeljkih in petkih odprli linijo Beograd — Zagreb — Madrid. Na mestu linije Ljubljana — Zuerich bodo uvedli let iz Ljubljane prek Zuericha v Amsterdam ob torkih in ob sobotah. Na medcelinskih linijah bo letel DC-10. Z uvedbo boeinga 727 na poletih do Stockholma in Rima pa se bo povečalo število razpoložljivih sedežev za potnike.

Na linijah, ki povezujejo Beograd z Zagrebom, Splitom in Titogradom, so povečali število poletov. Podobno je na liniji Zagreb — Split, medtem ko sona liniji Beograd — Ljubljana povečali število poletov v zgodnjih popoldanskih urah. Z večjim številom poletov bo Ljubljana povezana tudi z Dubrovnikom.

JUGOSLOVANSKE ŽELEZNICE NAJAVLJAJO NOVE VLAKOVE

— Novi vozni red bo stopil v veljavno konec maja prihodnjega leta in zanj je pripravljenih 15 novih elektromotornih vlakov z zmogljivostjo po 300 sedežev in prav tako nekaj deset spalnikov in ležalnikov.

Od maja 1979 bodo združili vlake "Istanbul" in "Marmara expres" (Istanbul expres). Vozil bo od Muenchna ali Frankfurta preko Avstrije, Jugoslavije in Bolgarije do Istanbula. Vlak "Meridian expres", ki vozi iz Malmoeja, bo šel vse do Bara skozi vse leto (sedaj vozi ta vlak do Bara med poletjem, v ostalem obdobju samo do Beograda). Vlak "Metropolis expres" (Muenchen-Atene) bo vozil vse leto čez Kosovo. Po tej poti vozi ta vlak zdaj od konca septembra do konca maja, poleti pa preko Niša. Tako bo pokrajina Kosovo dobila neposredno železniško zvezo z zahodnoevropskimi državami.

JUGOSLAVIJA RAZSTAVLJA V AMERIKI

NEW YORK — V New Yorku so odprli razstavo jugoslovenskega blaga za splošno porabo, namenjenega ameriškemu trgu.

Po nedavnem uspešnem obisku jugoslovenske gospodarske delegacije v ZDA so ugotovili, da razstava sodi v okvir prizadovanj jugoslovenskih proizvajalcev, da bi povečali obseg izvoza na ameriški trg in ga tudi popestrili.

Razstavo je odpril generalni konzul SFRJ v New Yorku Vasa Vesović. Svoje blago je razstavilo 94 proizvajalcev. Na okoli 300 kvadratnih metrih so med drugim razstavili različne vrste vin, žganih pijač, tobaka, vloženo sadje in zelenjavo in slaščičarske izdelke, kristal, veliko izbiro tkanin, izdelke črne metalurije in kovinsko-predelovalne industrije.

Na otvoritvi razstave so bili navzoči veleposlanik SFRJ v ZDA Dimče Belovski, stalni predstavnik SFRJ v Združenih narodih veleposlanik Miljan Komatina, predstavniki mesta New York in številni ameriški poslovni možje.

Iz New Yorka se bo razstava jugoslovenskih izdelkov preselila v Boston, Chicago in Saint Louis.